

Eerste Voortgangsrapportage 2024

Versie: 3.0.0.0.0.0

Inhoudsopgave

1 Voorwoord	3
2 Leeswijzer en samenvatting	5
2.1 Leeswijzer	5
2.2 Samenvatting	6
3 Beleidsrealisatie begroting 2024	7
3.1 Bestuur en dienstverlening	8
3.2 Veiligheid	12
3.3 Economie	16
3.4 Mobiliteit	20
3.5 Omgevingskwaliteit	28
3.6 Stedelijke ontwikkeling	34
3.7 Jeugd en onderwijs	42
3.8 Cultuur, sport en recreatie	48
3.9 Maatschappelijke ondersteuning	56
3.10 Werk en inkomen	62
4 Paragrafen	67
4.1 Plankosten	67

Hoofdstuk 1

1 Voorwoord

De Eerste Voortgangsrapportage 2024 laat zien dat de uitvoering van de Programmabegroting 2024 grotendeels op koers ligt: we realiseren het merendeel van de prestaties uit de begroting volgens plan. Alleen bij de prestatie 'organiseren van specialistisch jeugdhulp' is de verwachting dat deze niet binnen de gestelde kaders gerealiseerd kan worden. Begin 2024 is een bestuurlijke taskforce ingesteld en worden interventies voorbereid om het stelsel van regionale jeugdzorg te verbeteren en de kosten terug te dringen.

Loon- en prijsontwikkeling

De huidige inflatieontwikkeling vergroot de kans dat binnen de lopende investeringsprojecten en exploitatiebudgetten tegenvallers optreden die het eerder vastgestelde ambitieniveau onder druk zetten. Een tweede punt waarop prijsstijgingen doorwerken in de begroting is via loonontwikkeling bij partijen waarbij de gemeente inkopen of waarmee de gemeente een subsidierelatie heeft. Als de loonontwikkeling in deze sectoren sterker stijgt dan de gemeentelijke index¹

Overige financiële ontwikkelingen

Naast de prijsstijgingen zijn er nog andere financiële ontwikkelingen, zoals een incidentele meevaller bij dividenduitkeringen, structurele nadelen bij de Wmo (o.a. als gevolg van de vergrijzing) en het positieve resultaat van de algemene uitkering.

De bijbehorende begrotingswijziging (jaarschijf 2024) zal onderdeel zijn van het raadsvoorstel bij Kaderbrief 2024-2028 en deze zullen we daar ook toelichten.

Leiden, juni 2024

College van burgemeester en wethouders

¹ De gemeentelijke index volgt de macro-economische ontwikkeling.

Hoofdstuk 2

2 Leeswijzer en samenvatting

2.1 Leeswijzer

De voortgangsrapportage bestaat uit twee delen:

- Verantwoording van de beleidsrealisatie van de Programmabegroting 2024;
- De paragraaf plankosten.

De verantwoording van de beleidsrealisatie volgt de programma-indeling van de Programmabegroting 2024. Aan de hand van de doelenbomen met de prestaties geven we met de kleuren van de stoplichten aan in hoeverre de uitvoering van de prestaties op schema ligt:

Stoplicht	Betekenis
✓ Groen	Prestatie wordt of is binnen de gestelde kaders van tijd, geld en kwaliteit gerealiseerd.
⚠ Oranje	Er is een risico dat de prestatie niet binnen de gestelde kaders van tijd, geld en kwaliteit wordt gerealiseerd. Hierop is bijsturing nodig.
✗ Rood	Prestatie wordt of is niet binnen de gestelde kaders van tijd, geld en kwaliteit gerealiseerd.

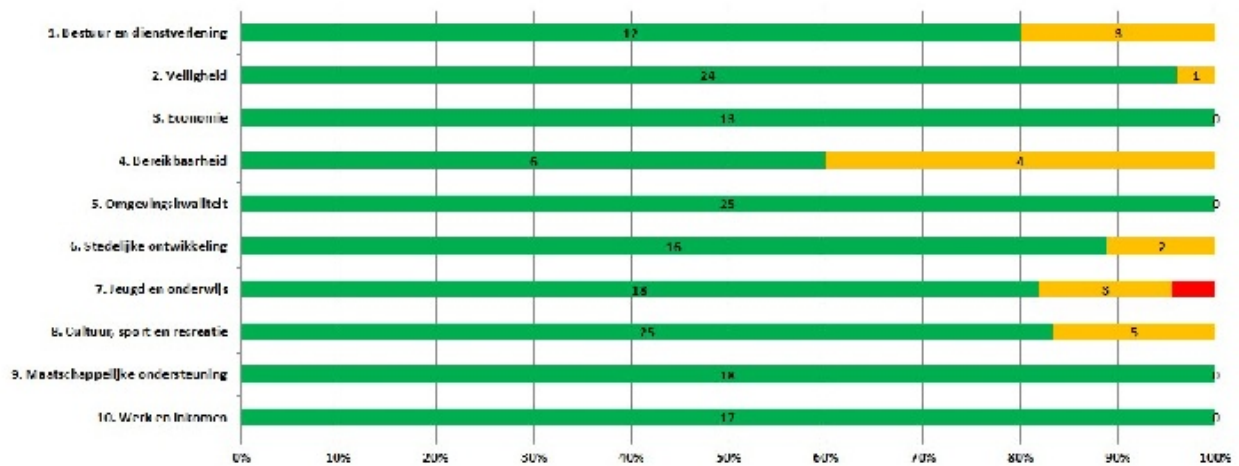
Bij een 'rood' of 'oranje' stoplicht bevat de voortgangsrapportage in ieder geval een toelichting op de oorzaak van de afwijking, de consequenties voor het bereiken van de programmadoelstelling en de wijze waarop het college wil bijsturen.

2.2 Samenvatting

Voortgang Prestaties

De uitvoering van de Programmabegroting ligt grotendeels op koers: van de 193 prestaties waarin de Programmabegroting 2024 is opgedeeld, verwachten we dat 174 prestaties volgens planning worden gerealiseerd ('groen'). Op 18 prestaties is bijsturing nodig ('oranje'). Er is op dit moment één prestatie waarbij we verwachten dat deze niet binnen de kaders uit de Programmabegroting 2024 kan worden gerealiseerd ('rood').

De onderstaande figuur maakt inzichtelijk welk percentage van de prestaties binnen de diverse programma's op koers ligt:

Hoofdstuk 3

3 Beleidsrealisatie begroting 2024

1

Bestuur en dienstverlening

Bestuur en dienstverlening

<i>Programmanummer</i>	1
<i>Commissie</i>	Leefbaarheid en Bereikbaarheid
<i>Portefeuille(s)</i>	Bestuur, Veiligheid en Handhaving Kennis, Onderwijs, Sport en Financiën Werk, Inkomen en Economie & Cultuur

De missie van het programma Bestuur en dienstverlening luidt:

De gemeente Leiden staat voor een betrouwbaar bestuur: open en transparant en in samenwerking met en voor partners en burgers in de stad en regio.

De gemeente Leiden staat voor een klantgerichte, persoonlijk en toegankelijke dienstverlening, waarbij de burgers, bedrijven en overige instellingen betrouwbaar, duidelijk, snel en op maat worden bediend.

3.1.1 Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

Dienstverlening

Vanuit het Programma Dienstverlening organiseerden we de Leidse Week van de Dienstverlening van 12 tot en met 16 februari, als onderdeel van de bewustwordingscampagne 'de Leidenaar centraal'. Dit is een serie activiteiten om collega's bewust te maken van het belang om de Leidenaar centraal te zetten. Ook als ze geen direct contact hebben met inwoners of ondernemers. Tijdens deze week waren er lezingen, workshops en andere activiteiten waaraan 173 collega's meededen. Het programma is op Intranet 1040 keer bekeken.

Duidelijke taal

Project Duidelijke taal voert het herschrijfplan 'Dat kan duidelijker' verder uit in 2024. Het project bekijkt bij alle afdelingen welke teksten we in duidelijke taal moeten herschrijven. Alle afdelingen moeten hieraan meewerken en enkele hebben al een start gemaakt met herschrijven. Afdelingen met veel inwonerscontact krijgen voorrang. Het project koppelt deze afdelingen met interne B1-schrijfcoaches die de afdelingen hierin begeleiden. We willen dit jaar 30 medewerkers van de gemeente Leiden opleiden tot schrijfcoach. De schrijfcoaches helpen ook bij het inrichten en testen van bestaande en nieuwe werksystemen en -processen. Een voorbeeld hiervan is Polydoc. Dit is een nieuw systeem dat het cluster PMO ontwikkelt. Dit systeem verwerkt aanvragen van inwoners voor sociale hulp of hulp bij geldzorgen. Een onderdeel van dit systeem is een automatische brieuvgenerator (maker). Onze schrijfcoaches zorgen ervoor dat het systeem deze brieven in duidelijke taal schrijft. Dit is een manier om duidelijke taal een blijvende rol te laten spelen in de gemeente.

Vernieuwde website

De vernieuwde website van gemeente Leiden is live gegaan op 3 april 2024. Hiermee zetten we de eerste concrete stappen in het common ground traject. Doel van dit traject is dat de online dienstverlening past in de vernieuwde ICT-structuur en dat we de dienstverlening voor inwoners en ondernemers makkelijker kunnen aanpassen, goed verder kunnen ontwikkelen en steeds weer kunnen verbeteren.

De nieuwe website heeft de vertrouwde uitstraling van de gemeente Leiden, maar dan opgefrist. Zo biedt de site onder andere meer overzicht en hebben we de zoekfunctie verbeterd.

We werken binnen het Open Webconcept met 29 andere gemeenten samen en kijken hoe we het systeem verder kunnen verbeteren en verder kunnen ontwikkelen. Ruim 50 Leidenaars hebben ons hiervoor al veel nuttige input gegeven via de gebruikerstesten, die voor het live gaan zijn uitgevoerd.

Paspoortpiek

Vanaf het begin van het jaar merken we extra drukte bij de aanvraag van ID-bewijzen en paspoorten. De paspoortpiek, die 5 jaar duurt, is begonnen. Dat betekent dat we de komende 5 jaar tot wel 6x zoveel aanvragen kunnen verwachten. We hebben meer balies gemaakt en extra medewerkers aangenomen. Hiermee verwachten we onze dienstverlening op goed niveau te kunnen houden. Communicatie ondersteunt ons hierin, zoals met de posters die vanaf maart in de stad hingen. Tot nu toe gaat dat goed en kunnen inwoners binnen enkele dagen voor een afspraak bij onze balies terecht. Het ophalen van reisdocumenten en rijbewijzen is nu ook op afspraak. Inwoners maken de afspraak via de QR-code op het afhaalbewijs. Of zij kunnen bellen naar de gemeente om een afspraak maken. De ervaringen hiermee zijn tot nu toe goed.

Gecombineerde achternaam

Vanaf 1 januari 2024 is het mogelijk een gecombineerde achternaam voor kinderen te kiezen. En 2024 is een hersteljaar voor (eerstgeboren) kinderen geboren vanaf 1 januari 2016 tot 31 december 2023. Die kinderen kunnen alsnog een gecombineerde achternaam krijgen. In januari merkten we dat ouders die dat graag wilden, een afspraak bij ons maakten om het direct te regelen. Het aantal afspraken nam daarna af.

3.1.2 Doelenbomen

Beleidssterrein 1A Bestuur

Doel	Prestatie	
1A1 Volksvertegenwoordiging, kaderstelling en control	1A1.1 De gemeenteraad en raadscommissies vergaderen volgens de vastgestelde vergadercyclus	✓
	1A1.2 Burgers actief informeren over rol en werkzaamheden van de gemeenteraad	✓
	1A1.3 Ondersteuning van de gemeenteraad door de griffie, onderzoek door de rekenkamercommissie en controle door de accountant	✓
1A2 Dagelijks besturen van de gemeente	1A2.1 Dagelijks besturen van de gemeente door het college	✓
	1A2.2 Informeren en betrekken van burgers, bedrijven en instellingen over besluiten en bij uit te voeren beleid	✓
	1A2.3 Organiseren van verkiezingen voor gemeente, provincie, waterschap, Rijk en Europa	✓
	1A2.4 Strategische beleidsadvisering en onderzoek	✓
	1A2.5 Adviseren van bestuur over communicatie	✓
1A3 Bijdragen aan en sturen op samenwerkingsverbanden	1A3.1 Sturing en toezicht houden op samenwerkingsverbanden	✓
	1A3.2 Bevorderen van intergemeentelijke samenwerking	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 1A Bestuur

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidssterrein 1B Dienstverlening

Doel	Prestatie	
1B1 Burgers, bedrijven en instellingen zijn tevreden over de publieke dienstverlening	1B1.1 Leveren van alle producten en diensten op het gebied van Burgerzaken (o.a. reisdocumenten, rijbewijzen, huwelijken etc.)	⚠
	1B1.2 Zorgen voor persoonlijke, betrouwbare en toegankelijke dienstverlening via de belangrijkste kanalen die de burger van ons verwacht en die voldoen aan de moderne standaarden.	⚠
	1B1.3 Op orde houden basisregistraties (BRP, BAG, BGT)	✓
	1B1.4 Beantwoorden van eerstelijns vragen, verstrekken van informatie en leveren van eerstelijns producten	⚠
	1B1.5 Omzetten papieren archieven in digitale archieven naar de moderne standaarden	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 1B Dienstverlening

1B1.1 / 1B1.2 / 1B1.4

De organisatie heeft intern nog steeds last van de ICT-storingen. Voor een daling van het aantal verstoringen is onder meer versimpeling van onze IV-infrastructuur nodig. Dat is een langer proces. Wel hebben we een aantal hardnekkige problemen bij Burgerzaken onderzocht en weggenomen. Om de extra drukte vanwege de paspoortpiek op te vangen, hebben we drie extra balies van KCC en Burgerzaken gebouwd. Ook hebben we extra werkplekken bij het KCC gemaakt.

2

Veiligheid

Veiligheid

<i>Programmanummer</i>	2
<i>Commissie</i>	Leefbaarheid en Bereikbaarheid
<i>Portefeuille(s)</i>	Bestuur, Veiligheid en Handhaving Gezondheid, Jeugdzorg & Welzijn

De missie van het programma Veiligheid luidt:

De gemeente Leiden staat voor een stad die veilig is en voelt op het gebied van wonen, werken en leven in samenwerking met bewoners en partners.

3.2.1 Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

2024 is het tweede jaar waarin wordt gewerkt conform de prioriteitstelling in het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026. Voor een aantal prioriteiten zijn in deze voortgangsrapportage ontwikkelingen te delen. Dit zijn de regie op jeugd, veiligheidsbeleving in de openbare ruimte en preventie van gedigitaliseerde criminaliteit.

In Leiden wordt er hard gewerkt om te voorkomen dat jongeren in de criminaliteit terechtkomen of daarin verder afglijden. De regie op jeugd is genoemd als een prioriteit in het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026. Hierbij wordt nauwgezet samengewerkt tussen onderwijs, sociaal domein en het veiligheidsdomein. Zowel in Leiden, maar ook in andere steden, is echter merkbaar dat meer inzet op dit thema noodzakelijk is. In 2022 is het ministerie van Justitie & Veiligheid daarom gestart met het programma Preventie met Gezag. Ook de gemeente Leiden is uitgenodigd om een subsidieaanvraag in te dienen voor dit programma. Deze subsidie kan worden ingezet om goed zicht te krijgen op de specifieke problematiek en doelgroep waar een gemeente mee te maken heeft. Zo kan voortijdig en gericht worden ingegrepen met kansrijke en bewezen effectieve interventies. Ook biedt deze subsidie de mogelijkheid om nieuwe interventies te ontwikkelen. Leiden kan hierbij van 2024 tot 2027 rekenen op incidentele ondersteuning van € 500.000 per jaar.

Een belangrijk onderdeel van de aanpak gericht op de veiligheidsbeleving op straat is het ruim vier jaar durend onderzoek van de Leidse Stadscriminoloog. Dit is een samenwerking tussen de universiteit Leiden, gemeente Leiden en de politie. Tot op heden heeft stadscriminoloog Marianne Franken veel informatie verkregen over de beleving van veiligheid in de stad en in de eigen buurt van inwoners. Over het algemeen komen er positieve scores uit. Eind november 2023 heeft de stadscriminoloog deze uitkomsten gepresenteerd aan de stad. Voor de stadscriminoloog is het nu tijd om een volgende stap te zetten in haar onderzoek. Dit deel van haar onderzoek richt zich op specifieke situaties, momenten en plaatsen in de stad waar Leidenaren zich veilig of onveilig voelen of hebben gevoeld. Hiermee wordt er een nog completer beeld geschetst van de veiligheidsgevoelens van de inwoners van onze stad en nu wordt er dus ook breder gekeken dan alleen de eigen woonomgeving.

In 2024 wordt verder gewerkt aan het vergroten van het bewustzijn en de weerbaarheid van inwoners rondom gedigitaliseerde criminaliteit. Zo is er begin van het jaar een vernieuwde berichtenserie gepubliceerd in het Stadsnieuws over veel voorkomende vormen van digitale criminaliteit. Daarnaast heeft, in samenwerking met Economie071 en Platvorm Veilig Ondernemen Den Haag, de workshop ChatGPT en cybersecurity plaatsgevonden voor ondernemers. Ruim 60 ondernemers uit Leiden en Zoeterwoude waren hierbij aanwezig. Ook voor jongeren heeft een speciaal hackevenement plaatsgevonden. 39 jongeren uit de regio Haaglanden waren aanwezig bij de re_BOOTCMP. Leiden heeft Leidse jongeren opgeroepen om de re_bootchallenge te doen om deel te kunnen nemen aan re_BOOTCMP. Verder zal dit jaar verkend worden of er een tool of programma beschikbaar is op het gebied van digitale veiligheid die voor alle inwoners toegankelijk is. Ook zal verder gekeken worden hoe verschillende communicatiemiddelen optimaal ingezet kunnen worden om digitale veiligheid onder de aandacht te brengen bij inwoners. Verder zijn stappen gezet in het kader van het vergroten van de cyberweerbaarheid van de gemeentelijke organisatie. Er wordt gewerkt aan het verstevigen en verder inrichten van de interne crisisstructuur bij cyberincidenten, zodat de bedrijfscontinuïteit zoveel mogelijk kan worden gewaarborgd. Binnen deze structuur wordt onder meer gewerkt aan risico-inventarisatie en planvorming. Ook worden de deelnemers getraind in hun vaardigheden op het gebied van (cyber)crisismanagement.

Los van de beleidsmatige ontwikkelingen heeft Leiden ook te maken met een forse toename van het aantal demonstraties in de stad. Daar waar er in totaal in 2023 59 demonstraties waren, zijn er tot halverwege mei 2024 al 30 demonstraties geweest. De omvang, het aantal deelnemers en de intensiteit van de demonstraties neemt eveneens toe. Er worden ook meer tegendemonstraties aangemeld. Het faciliteren en verzorgen van het goede verloop van demonstraties is een taak waar steeds meer aandacht naar toe moet vanuit zowel de gemeente en politie.

3.2.2 Doelenbomen

Beleidsterrein 2A Veiligheid

Doel	Prestatie	
2A1 Beperken criminaliteit, bewaken democratische rechtsstaat	2A1.1 Aanpak ondermijning	✓
	2A1.2 Voorkomen of aanpakken radicalisering en polarisatie	✓
	2A1.3 Inzet Wet Bibob	✓
	2A1.4 Inzet Veilige Publieke Taak	✓
2A2 Beperken criminaliteit en overlast in de woonomgeving	2A2.1 Beperken van overlast van personen die verward gedrag vertonen	✓
	2A2.2 Beperken van woonoverlast	✓
	2A2.3 Inzet preventie en weerbaarheid gedigitaliseerde criminaliteit	✓
	2A2.4 Regievoering samenwerking jaarwisseling/vuurwerk	✓
	2A2.5 Inzet buurt- en wijkveiligheid en integrale wijkaanpak	✓
	2A2.6 Aanpak fietsendiefstal	✓
	2A2.7 Bestuurlijke inzet overtredingen Opiumwet en tegengaan van drugshandel	✓
2A3 Beperken jeugdoverlast en criminaliteit	2A3.1 Inzet Stedelijke Jeugdaanpak	⚠
	2A3.2 Inzet Dealbreakers	✓
2A4 Optimale preventie en aanpak branden, rampen en crises	2A4.1 Realiseren en bestendigen van BRL-vakbekwame gemeentelijke crisisorganisatie	✓
	2A4.2 Planvorming rondom grootschalige risicovolle evenement	✓
	2A4.3 Inzet bij rampen en (cyber)crises	✓
	2A4.4 Optimale preventie brandveiligheid	✓
	2A4.5 Inzet bij demonstraties en betogingen	✓
2A5 Veilig ondernemen en veilig uitgaan	2A5.1 Risicoscan, coördinatie vergunningverlening evenement	✓
	2A5.2 Inzet Landelijk Programma Veilige Steden	✓
	2A5.3 Bijdrage aan (digitaal) veilig ondernemen	✓
	2A5.4 Handhaven coffeeshopsanctiebeleid	✓
	2A5.5 Coördinatie vergunningverlening horeca	✓
	2A5.6 Handhaven horecasanctiebeleid	✓
	2A5.7 Handhaven prostitutiebeleid	✓

Toelichting doelenboom beleidsterrein 2A veiligheid

2A3.1 Inzet Stedelijke Jeugdaanpak

Al een geruime tijd bestaan er zorgen in de stad over een groep jongeren waar moeilijk grip op valt te krijgen en waarvoor een groepsaanpak nodig is. In samenwerking met de raad is hierover een expertsessie georganiseerd om zicht te krijgen op de werkzame elementen in een dergelijke groepsaanpak. Er wordt op dit moment hard gewerkt aan een plan van aanpak. Doordat we in aanmerking komen voor een subsidie vanuit Preventie met Gezag (zie inleiding) hebben we de financiële middelen om goed zicht te krijgen op de groep en effectieve interventies in te zetten.

3

Economie

Economie

<i>Programmanummer</i>	3
<i>Commissie</i>	Werk en Middelen
<i>Portefeuille(s)</i>	Economie, Kennis, Sport & Gezondheid Energie, Werk, Inkomen & Cultuur

De missie van het programma Economie luidt:

De gemeente Leiden staat voor een vitale en duurzame economische structuur in samenwerking met haar stadspartners en de regio. Daarbij werken we vanuit 5 pijlers aan een toekomstbestendige economie voor brede welvaart. Passende ruimte voor werken, toekomstbestendig ondernemerschap, talent, kennis & innovatie en een attractieve stad zijn daarbij de leidende thema's.

3.3.1 Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

Programma Economie omvat elf verschillende prestaties. De prestaties zijn volop in uitvoering en krijgen allemaal een groen stoplicht. Over het eerste kwartaal zijn de volgende onderwerpen goed om te vermelden. De ontwikkelagenda Ruimte voor Werk die samen met ondernemers in de stad is opgesteld is door het college aan de gemeenteraad aangeboden voor wensen en bedenkingen. Met de ontwikkelagenda Ruimte voor werk gaat het college over tot actie om het behoud van werklocaties in de stad te realiseren.

Het onderzoek van Decisio laat zien dat het Leiden Bio Science park van groot belang is en blijft voor Leiden en de Leidse economie. Met onze stadspartners en regiogemeenten werken we aan het versterken van het vestigingsklimaat voor Leiden en de regio.

De evaluatie van Economie071 loopt en voor de regio Holland Rijnland is de Regionale Investeringsagenda vastgesteld en aangeboden aan de gemeenteraden.

Beleidsterrein 3A Ruimte om te ondernemen

Ruimte voor werken in de stad

De ontwikkelagenda 'Ruimte voor Werk' is voor wensen en bedenkingen aangeboden bij de gemeenteraad. De ontwikkelagenda bevat vijf concrete acties die invulling geven aan dit thema. Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bedrijventerreinenstrategie

Halverwege 2024 zal de bedrijventerreinenstrategie worden geëvalueerd en geactualiseerd en dan ter informatie bij de gemeenteraad worden aangeboden .

Markten

Er is momenteel veel contact tussen de bestuurders en de marktcoördinatoren over verbeteringen op de markt. Na het eerste kwartaal 2024 wil het college van B&W een nieuw inrichtingsplan met bijbehorende tekeningen en afspraken vaststellen, waarbij de marktcoördinatoren vooraf input kunnen leveren en een zienswijze op het inrichtingsplan kunnen indienen.

Beleidsterrein 3D Circulaire economie

Behaalde resultaten

- Vastgesteld beleid Leidse Ladder Circulaire Bouw
- Vastgesteld beleid Subsidieregeling Herwaarderen
- Opening van de Smart Building. Dit circulaire gebouw is van Rotterdam naar Leiden verhuisd en is een samenwerking tussen bedrijven en studenten om innovatieve duurzaamheidstechnieken te ontwikkelen en te onderzoeken.
- Gemeente Leiden deed mee aan de week van de Circulaire Economie als hub. Er is door de gemeente zelf een stadswandeling georganiseerd langs circulaire projecten in de binnenstad.
- Het participatietraject van de nieuwe Grondstoffennota is succesvol afgerond.

3.3.2 Doelenbomen

Beleidssterrein 3A Ruimte om te ondernemen

Doel	Prestatie	
3A1 Betere ruimtelijke mogelijkheden voor bedrijven en instellingen	3A1.1 Regionale en lokale beleidsontwikkeling, beleidsuitvoering en advisering	✓
	3A1.2 Doorontwikkeling Leiden Bio Science Park (LBSP)	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 3A Ruimte om te ondernemen

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidssterrein 3B Faciliteren en stimuleren van ondernemen

Doel	Prestatie	
3B1 Sterker ondernemersklimaat	3B1.1 Faciliteren van bedrijvigheid, starters en ondernemerschap in Leiden	✓
	3B1.2 Verbeteren aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en stimuleren ondernemerschap	✓
3B2 Meer kennisintensieve bedrijvigheid	3B2.1 Stimuleren en acquisitie van kennisintensieve bedrijvigheid en netwerken	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 3B Faciliteren en stimuleren van ondernemen.

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidssterrein 3C Marketing en promotie

Doel	Prestatie	
3C1 Meer zakelijk en recreatief bezoek aan Leiden	3C1.1 Citymarketing en stimuleren toeristische aantrekkelijkheid	✓
	3C1.2 Faciliteren Centrummanagement Leiden en marketing- en activiteitencampagne binnenstad	✓
	3C1.3 Inspanningen en programmasturing Binnenstad	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 3C Marketing en promotie.

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidssterrein 3D Circulaire economie

Doel	Prestatie	
3D1 Circulaire Economie	3D1.1 Circulaire Bouw	✓
	3D1.2 Verwaarden van materiaalstromen	✓
	3D1.3 Circulair inkopen	✓

Toelichting doelenboom beleidsterrein 3D Circulaire economie

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidssterrein 3E Vitale binnenstad en Kennisstad

Doel	Prestatie	
3E1 Vitale binnenstad	3E1.1 Vitale Binnenstad	✓
3E2 Kennisstad	3E2.1 Leiden Kennisstad	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 3E Vitale binnenstad en Kennisstad

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

4

Mobiliteit

Mobiliteit

<i>Programmanummer</i>	4
<i>Commissie</i>	Leefbaarheid en Bereikbaarheid
<i>Portefeuille(s)</i>	Klimaat, Mobiliteit & Financiën Wonen, Bouwen & Welzijn

De missie van het programma Mobiliteit luidt:

De gemeente Leiden wil goed bereikbaar zijn. De komende jaren wordt ingezet op duurzame mobiliteit, waarbij voetgangers, fietsers en het openbaar vervoer voorrang krijgen. Door de aanleg van een goede hoofdontsluitingsstructuur, het zoeken naar nieuwe vormen van vervoer, het optimaal gebruiken van parkeervoorzieningen en het autoluw maken van de binnenstad wil de gemeente Leiden de leefbaarheid, duurzaamheid en bereikbaarheid verbeteren.

3.4.1 Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

Algemeen

In de voortgangsrapportage rapporteren we de projecten die op oranje of rood staan. Alle projecten die verlopen volgens de doelstellingen van het project worden niet toegelicht. In de praktijk blijken projecten vaak vertraging op te lopen door onvoorziene omstandigheden. Zolang die vertraging geen effect heeft op het behalen van de doelstelling rapporteren we deze vertraging niet afzonderlijk. Alleen als de vertraging gevolgen heeft op het halen van een doel of effect heeft op een ander (raakvlak)project wordt er melding van gemaakt.

Beleidssterrein Duurzame Mobiliteit

- De gemeenten Leiden, Gouda, Delft en Alphen (ZE4) werken intensief samen aan het invoeren van de Zero Emissie Stadsdistributie zone. Als Ze4 zijn we goed vertegenwoordigd en voeren we succesvol lobby voor ondernemers bij het Rijk. Zo zijn ontheffingen aangepast om de kleinere ondernemer(s) tegemoet te komen. Dankzij persoonlijk aan ondernemers gerichte mailings, webinars en diverse bijeenkomsten zijn ondernemers flink geïnformeerd en betrokken. Ook kunnen zij gebruik maken van persoonlijk op maat advies en probeertegoeden. Het verkeersbesluit en de ontheffingsregels worden naar verwachting in mei vastgesteld en gepubliceerd (afhankelijk van landelijk beleid) zodat de ZES zone in kan gaan op 1 januari 2025. Deze procedure wordt nauw afgestemd met Ondernemend Leiden en Centrummanagement Leiden. Parallel loopt het traject om handhaving door kentekenregistratie in te voeren op schema.
- De gemeente Leiden heeft 2024 uitgeroepen tot het Jaar van de Voetganger. Er wordt een jaar lang extra aandacht gegeven aan de voetganger. In januari heeft de aftrap van het jaar plaatsgevonden. In februari is extra aandacht gevraagd voor het beheer van trottoirs. In april is een oproep gedaan voor de fototentoonstelling. Daarnaast zijn er op basis van meldingen van bewoners allerlei objecten (zoals palen of masten) verwijderd op het trottoir, waardoor er meer ruimte ontstaat voor de voetganger.
- Begin 2024 is gestart met de uitvoering van de *City Deal* Fietsen voor iedereen. Dit loopt tot en met 2027.
- In Holland Rijnland verband is het doorfietsroutenetwerk in de regio verder uitgewerkt en de komende jaren wordt gezamenlijk gewerkt aan de vervolmaking van dit netwerk. In de (concept) Regionale Investeringsagenda (RIA) zijn 14 prioritaire projecten benoemd. Een aantal daarvan heeft betrekking op het programma Mobiliteit (vanuit het thema Bereikbaar en verbonden). De belangrijkste daarvan is de regionale doorfietsroute. In de regio wordt deze de komende jaren verder vervolmaakt. Daarnaast is de verwachting dat de regio dit jaar ook begint aan (waarbij Leidse inzet nodig is):
 - Corridorstudie N206 – A44 – zuidelijke ontsluiting Duin- en Bollenstreek;
 - Studie regionale aansluiting MIRT knooppunt Leiden CS;
 - Hubs grondstoffen, materialen, goederen en personen.

Beleidssterrein Bereikbaarheid

- In mei 2024 is het vervoerplan voor 2025 afgerond door Qbuzz. Er komen 130.000 extra dienstregeling-uren in de regio Zuid-Holland Noord.
- Om de nieuw geplaatste fietsenrekken bij station Lammenschans volledig te kunnen benutten zijn 170 weesfietsen in het stationsgebied verwijderd.
- Voor de reconstructie Lammenschansweg Lange termijn is de eerste fase van het verkeersonderzoek (verkeersanalyse) afgerond aan het eind van het vierde kwartaal 2023. De tweede fase van het verkeersonderzoek is begin eerste kwartaal 2024 gestart. De uitwerking van de oplossingsrichtingen worden in het tweede kwartaal van 2024 verwacht.
- In 2023 is de juridische basis gelegd in de parkeerverordening om in de binnenstad en stationsomgeving wachtlijstgebieden in te kunnen stellen voor de uitgifte van parkeervergunningen. Per 1 juli van dit jaar zullen de wachtlijstgebieden in werking treden. Rond dezelfde periode zullen de parkeerzones C3 (Oostvliet, Vlietpoort en Klein Cronestein) en C4 (Meerburg) toegevoegd worden aan het gereguleerde parkeergebied.

Beleidssterrein Verkeersveiligheid

- In 2024 is weer gestart met verschillende verkeerseducatieprojecten op het primair onderwijs, voor jongeren en senioren.
- In december 2023 is voor het project herinrichting Groote Vink / Ontsluiting Voorschoten de samenwerkingsovereenkomst met Voorschoten getekend. Het Uitvoeringsbesluit is op 1 februari 2024 door de raad vastgesteld.

3.4.2 Doelenbomen

Beleidsterrein 4A Duurzame Mobiliteit

Doel	Prestatie	
4A1 Verduurzaming Mobiliteit	4A1.1 Beïnvloeding modal shift ten gunste van fiets, voetganger en openbaar vervoer	⚠
	4A1.2 Stimuleren verduurzaming personen en goederenvervoer	✓
	4A1.3 Invoering zero-emissie stadslogistiek	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 4A Duurzame Mobiliteit

4A1.1 Beïnvloeding modal shift ten gunste van fiets, voetganger en openbaar vervoer

- Het is door intensieve samenwerking met de nutspartijen gelukt om tot goede uitvoeringsplanning te komen voor de herinrichting van het Noordeinde. De uitvoering van alle partijen wordt goed op elkaar afgestemd. De nutspartij kan in het 2e kwartaal van 2024 starten met de werkzaamheden die eind 2024 zijn afgerond. De werkzaamheden voor de herinrichting starten in het 3e kwartaal van 2024 en ronden we af in het 1e kwartaal van 2025.
- De herinrichting van de Kaasmarkt is naar achter geschoven vanwege een te hoge parkeerdruk in het gebied. Er worden keuzes gemaakt in volgorde van uitvoering van projecten waar parkeerplaatsen worden opgeheven. Projecten zoals de Jan van Houtkade en de ontwikkeling van het Energiepark hebben voorrang op de herinrichting van de Kaasmarkt. Om wel voortgang te boeken start het ontwerpproces, inclusief bijbehorende participatie en besluitvorming binnenkort. Dit proces zal naar verwachting 2,5 jaar in beslag nemen. Om zo snel mogelijk de herinrichting van Kaasmarkt te starten, zal deze in twee fases worden uitgevoerd. Zodra zicht is op het moment dat de Kaasmarkt (deels) autoluw gemaakt kan worden, zal bepaald worden wanneer de voorbereidingen hiervoor starten.

Beleidsterrein 4B Bereikbaarheid

Doel	Prestatie	
4B1 Verbeteren bereikbaarheid	4B1.1 Verbeteren bereikbaarheid voor voetgangers	✓
	4B1.2 Verbeteren bereikbaarheid fiets	⚠
	4B1.3 Verbeteren openbaar vervoer	✓
	4B1.4 Waarborgen doorstroming	⚠
	4B 1.5 Verbeteren parkeeraanbod	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 4B Bereikbaarheid

4B1.2 Verbeteren bereikbaarheid fiets

- De uitvoering van het project Fietsroute Potgieterlaan is afgestemd op de planning van de afsluiting van de Rijnzichtbrug. De start van de uitvoering is daardoor (naar verwachting) verschoven naar het 4e kwartaal 2026.
- Voor het project Fietspoort Spanjaardsbrug wordt de afstemming met Leiderdorp nu vastgelegd in een allonge (aanvulling) op de samenwerkingsovereenkomst. Het kaderbesluit wordt naar verwachting in september 2024 aangeboden aan de gemeenteraad.

4B1.4 Waarborgen doorstroming

- Het kaderbesluit Groene lopers Leiden en daarmee de slimme knips op de Rijnzichtbrug en Turfmarkt is in april 2024 vastgesteld. Hiermee wordt bijgedragen aan veilige straten, leefbare wijken, schone lucht en een vitale binnenstad. Eén van de kruisingen in dat besluit betreft de aanpassing van de kruising Churchilllaan – Haagweg.
- Er zijn veel ontwikkelingen op de Leidse Ring Noord. Later dit jaar wordt de Schipholweg Oost opgeleverd en is dit deel van Leidse Ring Noord gereed.
- Rondom de Schipholweg West komen velen projecten samen. Het Morspoortterrein wordt ontwikkeld maar ook knooppunt Leiden Centraal is in ontwikkeling. Voor de Leidse Ring Noord – Schipholweg West wordt daarom eerste een tijdelijke aanpassing uitgewerkt die de gebiedsontwikkeling en de aanpassing Morssingel faciliteert. Het Uitvoeringsbesluit voor de definitieve Schipholweg West wordt in 2030 verwacht.
- De afgelopen periode stond in het teken van het uitvoeren van onderzoeken en het uitwerken van het integrale ontwerp van de Leidse Ring Noord – Willem de Zwijgerlaan. Door de integrale planuitwerking met Park de Zwijger schuift het project Leidse Ring Noord - Willem de Zwijgerlaan op in de tijd.
- Het bestemmingsplan Leidse Ring Noord – Plesmanlaan is nog niet onherroepelijk en de Wnb vergunning (stikstof) is in behandeling. Hierdoor is er een mogelijkheid dat de start van de uitvoering opschuift.
- Het kaderbesluit voor de herinrichting Hoge Rijndijk door gemeenteraad is vastgesteld op 30 november 2023. Het project is daarna tijdelijk stilgelegd vanwege de planning van het project N206/ Europaweg. Naar verwachting wordt het project eind 2024 / begin 2025 hervat.
- Dit jaar worden maatregelen uitgevoerd op de Noord Zuid verbindingsas om de verkeersveiligheid en doorstroming van ambulances op de korte termijn te verbeteren. In maart 2024 zijn in de middenberm van de Darwinweg (gras)betonplaten gelegd met op- en afritten voor ambulances. Zo zorgen we er in overleg met de ambulancedienst (RAV HM) en het LUMC voor dat de ambulances langs de file kunnen rijden. Later dit jaar worden de Posthofrotonde en de kruising Sandifortdreef - Wassenaarseweg aangepakt waardoor de verkeersveiligheid voor de fietsers toeneemt. De uitwerking van de lange termijn maatregelen aan de Noord Zuid verbindingsas wordt naar verwachting eind dit jaar opgepakt als er input is vanuit de studie naar de corridor Rijnsburg - Leiden.
- Op dit moment wordt archeologisch onderzoek gedaan bij het kruispunt Hoge Rijndijk – Willem van der Madeweg . Ook wordt watercompensatie onderzocht.

4B1.5 Verbeteren parkeeraanbod

- Voor de renovatie en ophoging van de Haarlemmerstraatgarage loopt een onderzoek naar hoe de aanbesteding vormgegeven kan worden.

Beleidsterrein 4C Verkeersveiligheid

Doel	Prestatie	
4C1 Verbeteren Verkeersveiligheid	4C1.1 Stimuleren verkeersveilig gedrag	✓
	4C1.2 Verbeteren verkeersveilige inrichting	⚠

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 4C Verkeersveiligheid

4C 1.1. Stimuleren verkeersveilig gedrag

Net als vorig jaar hebben we de planning voor de realisatie van schoolzones opgenomen. Zie tabel hieronder.

School	Planning	Actie
De Korte Vliet	gerealiseerd	Gereed
ELS	gerealiseerd	Gereed
Lucas van Leyden (Vliet)	gerealiseerd	Gereed
Haanstra	gerealiseerd	Gereed
De Zwaluw	gerealiseerd	Gereed
t Klankbord	gerealiseerd	Gereed
De Stevenshof	gerealiseerd	Gereed
Lucas van Leyden (de Steeg)	gerealiseerd	Gereed
Leidse Hout	gerealiseerd	Gereed
De Ley	gerealiseerd	Gereed
De Leimundo	gerealiseerd	Gereed
De Zijlwijkschool	aanpassing in 2024	lopend
De Dudalf	aanpassing in 2024	lopend
Woutertje Pieterse	aanpassing in 2024	Onderdeel van project verkeersveiligheid Houtkwartier
Apollo	2024	lopend
De Morskring	2024	lopend
De Thermiek	2024	Onderdeel van project rioolvervangings Vogelwijk
De Vlieger	2024	Onderdeel van project verkeersveiligheid Houtkwartier
Lorentz	2024	Onderdeel van project rioolvervangings Burgemeesterswijk
Joppensz	2024	Onderdeel van project rioolvervangings Burgemeesterswijk
Auris de Weerklank	2025	lopend
De Tweemaster	2025	Onderdeel van project rioolvervangings Hoge Mors
De Meerpaal	2025	lopend
De Brug	geen actuele wens voor schoolzone	Geen actie
De Pionier	geen actuele wens voor schoolzone	Geen actie
Winford	geen actuele wens voor schoolzone	Geen actie
Er Riseleh	geen actuele wens voor schoolzone	Geen actie
Anne Frankschool	geen actuele wens voor schoolzone	Geen actie

4C1.2 Verbeteren verkeersveilige inrichting

- Het project Ir. Driessenstraat/Oosterkerkstraat is gestart en kaderbesluit wordt in het najaar aangeboden doordat er een *second opinion* op de verkeerstellingen gewenst was.
- In april 2024 is het kaderbesluit Groene loper Leiden vastgesteld. Eén van de kruisingen in dat besluit betreft de fietsoversteek rotonde Ommedijkseweg. Hier wordt de verkeersveiligheid voor fietsers flink verbeterd. De verdere voorbereiding en de uitvoering van de bushaltes worden ondergebracht bij het project 'Verbeteren toegankelijkheid OV-haltes'.
- We zijn verheugd dat de samenwerkingsovereenkomst met Voorschoten is gesloten voor de herinrichting van het project Groote Vink / Ontsluiting Voorschoten. Het project is uitgelopen in de tijd door de voorbereiding en uitvoeringswerkzaamheden aan de kabels en leidingen in het plangebied.
- De korte termijn maatregelen van de reconstructie Lammenschansweg gaan dit jaar in uitvoering. Daarna start fase twee voor de reconstructie Lammenschansweg lange termijn maatregelen. Deze maatregel heeft een langere doorlooptijd voor het verkeersonderzoek en participatie.
- Het Masterplan Houtkwartier zal in 2024 uitgevoerd gaan worden, met mogelijk uitloop naar begin 2025. Het project is ietwat vertraagd door overleg met Arriva en PZH over het ontwerp van de toe te passen drempels.

5

Omgevingskwaliteit

Omgevingskwaliteit

<i>Programmanummer</i>	5
<i>Commissie</i>	Leefbaarheid en Bereikbaarheid
<i>Portefeuille(s)</i>	Klimaat, Mobiliteit & Financiën Energie, Werk, Inkomen & Cultuur Bestuur, Veiligheid, Handhaving & Regio Wonen, Bouwen & Welzijn

De missie van het programma Omgevingskwaliteit luidt:

De gemeente Leiden staat voor een stad met een schone, hele en veilige openbare ruimte, waar het goed vertoeven is voor iedereen. Samen met alle gebruikers zorgen we dat dat ook zo blijft, nu en in de toekomst. Daarom passen we de stad aan, we maken haar klimaatrobuust en vergroten de biodiversiteit om Leiden ook voor toekomstige generaties leefbaar en aantrekkelijk te houden.

3.5.1 Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

- Per 1 januari is een nieuwe Hemelwaterverordening in werking getreden. Deze bevat regels voor de lozing van hemelwater en afvalwater en komt in de plaats van de Hemelwaterverordening van 2020.
- Het nieuwe Register Ecologische Bomen is vastgesteld door het college. De lijst is uitgebreid van 400 naar meer dan 1.600 soorten bomen en cultivars. We dragen bij aan een brede biodiversiteit, door bij de aanplant van bomen te kiezen voor bomen uit de lijst met een hoge waarde op dit gebied. Bomen staan aan de basis van de voedselketen. Via mijten, bladluizen, bladwespen, rupsen e.d. leveren zij een bijdrage aan de biodiversiteit waar vogels en andere dieren hun voordeel mee doen.
- Eind maart is 4.000 m2 struweel aangeplant op verschillende versteende locaties in Leiden. Dit levert een bijdrage aan doelstellingen op het gebied van biodiversiteit, zoals opgenomen in het beleidsakkoord. Het nieuwe groen helpt onder andere de egel en de huismus aan nieuw leefgebied. Dit zijn twee van de zeven soorten, waar de gemeente extra aandacht aan geeft in de communicatie om de zeven verschillende leefgebieden in de stad te versterken.
- In het Convenant 'Publiek Beheer Singelpark 2024' is vastgelegd welke taken de vrijwilligers van het Singelpark op zich nemen en wat de gemeente doet. Ook zijn er afspraken gemaakt over de financiële ondersteuning vanuit de gemeente.
- We merken bij beheer dat de prijsstijgingen van de afgelopen jaren nog doorwerken. De energietarieven zijn lager dan vorig jaar, de belasting op energie is echter hoger. Dit betekent dat de kosten voor energie ook dit jaar hoger uitvallen dan in de begroting is opgenomen. De prijsstijgingen worden vooral veroorzaakt door stijgende lonen en hogere materiaalkosten. Dit jaar zijn de onkruidbestrijding en het groenonderhoud opnieuw aanbesteed en leiden door de prijsstijgingen tot een tekort.
- In voorgaande jaren zijn op basis van het beheerplan kredieten beschikbaar gesteld. De werkwijze in Leiden is dat deze niet worden geïndexeerd. Bij de kapitaalintensieve domeinen zoals wegen en riolering zien we echter dat de prijsstijgingen (inflatie) van de afgelopen jaren dusdanig hoog is dat we met de reeds beschikbaar gestelde kredieten niet meer hetzelfde kunnen realiseren als op het moment dat deze beschikbaar werden gesteld. In de kaderbrief wordt voorgesteld dit te repareren en een indexering toe te passen.

Beheren openbare ruimte

De voortgang van de duurzame wijkvernieuwingen verloopt voorspoedig. In de loop van 2024 is een groot aantal projecten in uitvoering. Onderstaand een overzicht per project.

Project	Start	Gereed
Noorderkwartier Oost fase 1		Afgerond
Noorderkwartier Oost fase 2:	1 ^e kwartaal 2024	4 ^e kwartaal 2024
Gasthuiswijk-Haagweg-Zuid fase 1		Afgerond
Gasthuiswijk-Haagweg-Zuid fase 2	4 ^e kwartaal 2024	4 ^e kwartaal 2026
Gasthuiswijk-Haagweg-Zuid fase 3	4 ^e kwartaal 2025	2 ^e kwartaal 2027
Gasthuiswijk-Haagweg-Zuid fase 4	4 ^e kwartaal 2025	4 ^e kwartaal 2026
Professorenwijk-Oost fase 1	3 ^e kwartaal 2022	1 ^e kwartaal 2024
Professorenwijk-Oost fase 2	3 ^e kwartaal 2024	4 ^e kwartaal 2025
Vogelwijk	2 ^e kwartaal 2023	4 ^e kwartaal 2024
Raadsherenbuurt	4 ^e kwartaal 2024	4 ^e kwartaal 2026
Hoge Mors fase 1	2 ^e kwartaal 2024	4 ^e kwartaal 2024
Hoge Mors fase 2	1 ^e kwartaal 2025	4 ^e kwartaal 2028
Hart van Meerburg	3 ^e kwartaal 2025	4 ^e kwartaal 2027

Voor Boshuizen, Fortuinwijk Noord en Fortuinwijk-Zuid wordt in het 2e kwartaal een overkoepelend kaderbesluit ter besluitvorming aan de raad aangeboden. In het 4e kwartaal wordt het uitvoeringsbesluit van Meerburg ter besluitvorming aangeboden.

3.5.2 Doelenbomen

Beleidsterrein 5A Verharde openbare ruimte

Doel	Prestatie	
5A1 Schoon, heel en veilig	5A1.1 Ontwikkelen beleid openbare ruimte	✓
	5A1.2 Beheren openbare ruimte	✓
	5A1.3 Inzamelen huishoudelijk afval	✓
	5A1.4 Beheren contracten buitenreclame	✓
	5A1.5 Handhaven gebruik openbare ruimte	✓
	5A1.6 Werken voor derden cluster beheer	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 5A Verharde openbare ruimte

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 5B Openbaar water

Doel	Prestatie	
5B1 Waterkwantiteit op orde en verbeteren waterkwaliteit	5B1.1 Ontwikkelen en uitvoeren beleid waterkwantiteit en waterkwaliteit	✓
	5B1.2 Beheren openbaar water en riolering	✓
5B2 Recreatieve waarde water vergroten	5B2.1 Ontwikkelen beleid gebruik openbaar water	✓
	5B2.2 Exploiteren havens en waterwegen	✓
	5B2.3 Behandelen ligplaatsvergunningen	✓
	5B2.4 Handhaven gebruik openbaar water	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 5B Openbaar water en klimaatadaptatie

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 5C Openbaar groen en biodiversiteit

Doel	Prestatie	
5C1 Ontwikkelen en beheren van het openbaar groen	5C1.1 Ontwikkelen en uitvoeren beleid stedelijk en regionaal groen	✓
	5C1.2 Renoveren en herinrichten parken	✓
	5C1.3 Beheren openbaar groen	✓
	5C1.4 Behandelen kapvergunningen	✓
	5C1.5 Aanleggen Singelpark	✓
	5C1.6 Beheren Oostvlietpolder	✓
5C2 Bevorderen biodiversiteit	5C2.1 Ontwikkelen en uitvoeren beleid biodiversiteit	✓
5C3 Bevorderen dierenwelzijn	5C3.1 Ontwikkelen en uitvoeren beleid dierenwelzijn	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 5C Openbaar groen en biodiversiteit

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 5D Milieu en duurzaamheid

Doel	Prestatie	
5D1 Werken aan een klimaatneutrale en klimaatingerichte stad	5D1.1 Milieubeheer algemeen	✓
	5D1.2 Uitvoeren geluidsanering	✓
	5D1.3 Uitvoeren bodemsanering	✓
	5D1.4 Uitvoeren duurzaamheidsbeleid	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 5D Milieu en duurzaamheid

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 5E Klimaatadaptatie

Doel	Prestatie	
5E1 Beperken van effecten van extreme neerslag, langdurige droogte en hittestress; betrekken bewoners en ondernemers bij klimaatverandering	5E.1 Ontwikkelen en uitvoeren beleid klimaatadaptatie	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 5E Klimaatadaptatie

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

6

Stedelijke ontwikkeling

Stedelijke ontwikkeling

<i>Programmanummer</i>	6
<i>Commissie</i>	Stedelijke Ontwikkeling
<i>Portefeuille(s)</i>	Wonen, Bouwen & Welzijn Bestuur, Veiligheid, Handhaving & Regio Energie, Werk, Inkomen & Cultuur

De missie van het programma Stedelijke ontwikkeling luidt:

De gemeente Leiden staat voor een optimale ruimtelijke ontwikkeling van de beschikbare, schaarse ruimte van stad en regio die gericht is op een kwalitatief hoogwaardige woon-, werk- en leefomgeving.

3.6.1 Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

Het programma Stedelijke Ontwikkeling bestaat uit 18 prestaties. Hiervan krijgen 17 prestaties een groen stoplicht. Er zijn twee prestatie met een oranje stoplicht, namelijk

- 6A1.3 Opstellen en actualiseren ruimtelijk instrumentarium
- 6C1.4 (Laten) uitvoeren van projecten (incl. studentenhuisvesting). Binnen deze prestatie is sprake van één project met een rood stoplicht (Westerpoort) en vier projecten met een oranje stoplicht (Telderskade e.o., De Zwijger, Energiepark en Werkkninkterrein). In de paragraaf is een nadere toelichting opgenomen.

Burgerberaad

In het najaar van 2023 hebben ruim honderd inwoners deelgenomen aan het burgerberaad energietransitie. Het burgerberaad heeft 24 adviezen opgeleverd. Het college adviseert de raad om 12 adviezen op te nemen in de uitvoeringsagenda energietransitie. Ook adviseert het college om zes adviezen nader te onderzoeken en uit te werken en om zes adviezen niet op te volgen. De raad neemt op 13 juni een besluit over de opvolging van de adviezen van het burgerberaad.

MIRT-verkenning

In de MIRT-verkenning Knooppunt Leiden Centraal wordt toegewerkt naar een nota kansrijke oplossingsrichtingen. Hierover zal aan het eind van het jaar besluitvorming plaatsvinden op het niveau van het Bestuurlijk overleg Oude Lijn. Voorbereiding hier van zal ook in overleg met de gemeenteraad plaats vinden. Met het consortium Team Op Leiden (Bentham/Crouwel, West8, RHDHV, AT Osborne) wordt het programma van eisen op onderdelen geconcretiseerd en worden mogelijke oplossingsrichtingen verkend. Dit gebeurt voor het treinstation, het busstation, fietsenstallingen, verbindingen, stedelijk programma etc. in onderlinge samenhang.

Uit alle mogelijk oplossingen wordt gemotiveerd bepaald welke niet en welke wel kansrijk kunnen zijn. In de participatie is in februari 2024 in een eerste ronde de opgave van Knooppunt Leiden Centraal besproken en is geluisterd naar wat reizigers en bewoners belangrijk vinden. De tussenresultaten van het werk in het eerste kwartaal is gepresenteerd in participatiebijeenkomsten in april.

Netcongestie

Het regieteam netcongestie brengt de effecten van het volle elektriciteitsnet op de verschillende portefeuilles in beeld en waar mogelijk worden er alternatieve oplossingen in kaart gebracht. Voorbeelden hiervan zijn het onderzoek naar energiedelen op het Leiden BioScience Park, het tijdelijk inzetten van een batterijpakket bij het Huis van de Buurt en meedenken over het zo efficiënt mogelijk maken van de nieuwe Stadswerf. Tegelijkertijd worden er intern presentaties gegeven om verschillende afdelingen op de hoogte te brengen van het effect van netcongestie op hun plannen en projecten.

Kaderstellende visies voor ruimtelijke ontwikkeling

In 2023 is het boekje 'Samenwerken in de Westflank van de Stedelijke As' met daar in de zes benoemde prioriteiten afgerond. In 2024 wordt, samen met de gemeenten uit de Westflank, een start gemaakt met de zes prioritaire projecten.

Uitvoering prestatieafspraken 2020-2025

De gemeenteraad wordt jaarlijks geïnformeerd over de uitvoering van de prestatieafspraken 2020-2025. Het woonbeleid waarvan de kaders in de Omgevingsvisie en de Woonvisie 2030 staan, vormt de basis voor het formuleren van de prestaties. Naar verwachting wordt in 2025, na het vaststellen van het nieuwe woonbeleid, een nieuwe set prestatieafspraken tussen woningcorporaties, huurdersvertegenwoordiging en gemeente gemaakt.

Uitvoering regionale woonagenda

In 2023 zijn de Regionale Woonagenda en de regionale Huisvestingsverordening vastgesteld. De regionale Huisvestingsverordening is 1 januari 2024 van kracht gegaan. Naar aanleiding van de nieuwe Huisvestingswet per 1 januari 2024 is Holland Rijnland gestart met een nieuwe herziening van de Huisvestingsverordening.

Woningmarktregulering

Sinds 1 januari zijn de nieuwe woningmarktregulerende maatregelen in Leiden van kracht. De focus ligt nu op de uitvoering van de maatregelen waarbij ervoor wordt gezorgd dat huurders, eigenaren en verhuurders op de hoogte zijn van de nieuwe maatregelen.

De gemeentelijke website is uitgebreid en geeft antwoord op de meest gestelde vragen. Eigenaren, verhuurders en huurders worden per brief geïnformeerd over de benodigde vergunningen voor het verhuren van de woning. Ook is er voor particuliere verhuurders een informatieavond georganiseerd waar vragen gesteld konden worden over het aanvragen van de vergunningen.

In het tweede kwartaal start een communicatiecampagne die is gericht op de rechten van huurders en hoe het Huurteam Leiden ondersteuning biedt. Ook wordt aandacht besteed aan het ingestelde gemeentelijke meldpunt voor goed verhuurderschap.

Sbi-subsidies

Ondanks de vertragende omstandigheden bij projectontwikkeling zoals stijgende bouwkosten en stijgende rente, is er dankzij de verkregen Startbouwimpuls geen planuitval. Deze subsidie heeft de ontwikkelaars van vier projecten financiële zekerheid gegeven om te starten met bouw dan wel in het vervolg van 2024 de bouw te starten. Het gaat hierbij om:

- Zirro-Schouls (Lammenschansdriehoek)
- Kappa (Lammenschansdriehoek)
- LEAD (Leiden Noord)
- MORE5 (Entreegebied/ Leiden Bio Science Park)

Voor onrendabele projecten die niet in aanmerking zijn gekomen voor de SBI subsidie maar wel in 2024 kunnen starten met bouw kan het gemeentelijke 'krediet prijsstijgingen woningbouw' uitkomst bieden.

Verder zijn de voorbereidende werkzaamheden voor de bouw van de vijf woonblokken Willem de Zwijgerlaan gestart en is The Fizz opgeleverd waardoor 392 studenten een nieuwe woning hebben.

Schimmelaanpak

In het eerste kwartaal 2024 zijn n.a.v. vragen en meldingen vanuit de fracties over schimmelproblematiek intensieve gesprekken gevoerd met de drie woningcorporaties (De Sleutels, Portaal en Ons Doel). Daarbij zijn afspraken gemaakt om de schimmelproblematiek snel en adequaat aan te pakken. Dit heeft geleid tot een korte termijn aanpak gericht op de Prinsessenbuurt, de Hoven en Meerburg en een langere termijn aanpak gericht is op een robuuste aanpak van de schimmelproblematiek.

3.6.2 Doelenbomen

Beleidssterrein 6A Ruimtelijke planvorming en plantoetsing

Doel	Prestatie	
6A1 Toedelen van ruimte	6A1.1 Opstellen kaderstellende visies voor de ruimtelijke ontwikkeling van regio, stad en stadsgebieden	✓
	6A1.2 Stimuleren ruimtelijke initiatieven en ruimtelijke kwaliteit	✓
	6A1.3 Opstellen en actualiseren ruimtelijk instrumentarium	⚠
	6A1.4 Implementatie Omgevingswet	✓
6A2 Ruimtelijke kwaliteit van de bebouwde ruimte	6A2.1 Behandelen verzoeken van omgevingsvergunningen	✓
	6A2.2 Het voeren van vooroverleg	✓
6A3 Veilig bouwen en veilig gebruiken van bebouwde ruimte	6A3.1 Toezicht en handhaving op veilig bouwen en gebruiken	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 6A Ruimtelijke planvorming en plantoetsing

6A1.3 Opstellen en actualiseren ruimtelijk instrumentarium

De softwareleverancier loopt achter met de implementatie van de plansoftware. Tot de tijd dat dit gereed is kunnen we via buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) en tijdelijke alternatieve maatregel informatiemodel ruimtelijke ordening (TAM IMRO) wijzigingen van de omgevingsplan projecten en initiatieven mogelijk maken. Als de plansoftware gereed is moet alsnog de standaard voor officiële publicaties en toepassingsprofielen voor omgevingsdocumenten (STOP/TPOD) in het digitaal stelsel omgevingswet (DSO) gezet worden wat significant meerwerk veroorzaakt. Dit betekent bovendien dat we nog niet van start zijn gegaan met de ontwikkeling (STOP/TPOD) van het omgevingsplan van rechtswege naar het Leids omgevingsplan.

Beleidssterrein 6B Gemeentelijk vastgoed

Doel	Prestatie	
6B1 Optimale exploitatie van gemeentelijk vastgoed	6B1.1 Voeren van een erfpachtbedrijf	✓
	6B1.2 Opstellen MPG en Vermogensbeheer grondexploitaties	✓
	6B1.3 Exploiteren van gemeentelijke gebouwen	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 6B Gemeentelijk vastgoed

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidssterrein 6C Wonen

Doel	Prestatie	
6C1 Hogere kwaliteit en toename van de woningvoorraad	6C1.1 Implementatie Woonvisie Leiden 2020-2030 en uitvoeringsagenda wonen	✓
	6C1.2 Uitvoering prestatieafspraken 2020-2025	✓
	6C1.3 Regionale woonagenda en woonruimteverdeling	✓
	6C1.4 (Laten) uitvoeren van woningbouwprojecten (inclusief studentenhuysvesting)	⚠
6C2 Opheffen illegale huisvesting	6C2.1 Toeziën en handhaven op onrechtmatige bewoning	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 6C Wonen

6C1.1 Implementatie Woonvisie Leiden 2020-2030 en Woonvisie uitvoeringsagenda wonen

De actuele onderwerpen voor 2024 zijn onder andere:

- Woonvisie Leiden 2020-2030 en uitvoeringsagenda Wonen
- Sturen op de woningbouwopgave

- Woningmarktregulering en verkamering
- Huurteam
- Samenwerkingstafel
- Woonzorg(welzijn)visie
- Inzet op de huisvesting van doelgroepen (statushouders, spoedzoekers en kwetsbare doelgroepen)

Twee onderwerpen hebben een oranje stoplicht die hieronder worden toegelicht:

Woonvisie Leiden 2020-2030 en uitvoeringsagenda Wonen

In de uitvoeringsagenda Wonen staan acties voor de periode 2020-2030 om de ambities uit de Woonvisie te realiseren. In het wetsvoorstel Versterking regio op de volkshuisvesting (geplande behandeling in de Tweede Kamer 2e kwartaal 2024) wordt gesproken over een verplicht volkshuisvestingsprogramma.

Onderwerpen die in het volkshuisvestingsprogramma aan de orde komen zijn: woningbouw en woningbouwprogrammering, balans in de woningvoorraad, woonbehoefte van aandachtsgroepen, leefbaarheid en verduurzaming. Het volkshuisvestingsprogramma is de opvolger van de uitvoeringsagenda Wonen. In het volkshuisvestingsprogramma komen maatregelen en acties te staan die aansluiten op de doelen die in de Omgevingsvisie Leiden 2040 en de Woonvisie.

Gezien alle nieuwe wetgeving op dit vlak, is iets meer tijd genomen voor de actualisatie van het uitvoeringsgerichte woonbeleid. De gemeenteraad ontvangt in de 1e helft van 2024 de evaluatie van de Uitvoeringsagenda wonen 2020-2023. Het opstellen van het volkshuisvestingsprogramma staat gepland voor de 2e helft van 2024

Woonzorg(welzijn)visie

In de Nationale Prestatieafspraken en in het wetsvoorstel Versterking regio op de volkshuisvesting staat de verplichting om een visie te hebben op wonen en zorg. Het gaat daarbij om een integrale, regionaal afgestemde woonzorgvisie. Om te zorgen voor een goede regionale afstemming is de samenwerking gezocht met de gemeenten in de Leidse regio. Er wordt nu gewerkt aan het opstellen van een subregionale woonzorgcomponent. Daarin staan gemeenschappelijke definities, doelen vanuit de intentie om samen te werken. Iedere gemeente gebruikt deze subregionale woonzorgcomponent als bouwsteen bij het opstellen van diens lokale woonzorgvisie. In de Leidse woonzorgvisie krijgt ook welzijn een plek.

De doelstelling om eind 2024 voor een Leidse visie op wonen zorg en welzijn vast te laten stellen is bijgesteld. De afstemming met de regiogemeenten blijkt meer tijd te kosten en ook voor de samenwerking met de betrokken partners wordt voldoende tijd gemaakt. Naar verwachting zullen de kaders en de uitgangspunten rond de zomer van 2025 aan de raad worden voorgelegd.

De Leidse visie op wonen, zorg en welzijn zal uiteindelijk onderdeel uit gaan maken van het volkshuisvestingsprogramma.

Woningmarktregulering

Sinds 1 januari zijn de nieuwe woningmarktregulerende maatregelen in Leiden van kracht. Voor 1 juli is de verwachting dat ca. 3.000 verhuurders een verhuurvergunning "Goed verhuurderschap" aanvragen. Daarnaast zijn er in ieder geval 800 adressen die in aanmerking komen voor de overgangsregeling rondom het omzetten (verkameren) van woningen. Om in aanmerking te komen voor de overgangsregeling moeten verhuurders/eigenaren voor deze adressen ook voor 1 juli een vergunning voor omzetting aanvragen.

Vanaf het moment van vaststellen van het pakket maatregelen voor de woningmarktregulering is er actief gecommuniceerd over deze maatregelen. Communicatie heeft plaatsgevonden via algemene kanalen. De website is uitgebreid en geeft antwoord op de meest gestelde vragen, er is een special in onze stadskrant en op de socials is uitgebreid aandacht besteed aan berichtgeving over deze nieuwe vergunningen.

Daarnaast zijn alle verhuurders die in aanmerking komen voor de overgangsregeling rondom het omzetten van woningen persoonlijk per brief geïnformeerd. Ook het grootste deel van de verhuurders die een verhuurvergunning 'goed verhuurderschap' moeten aanvragen hebben inmiddels een brief ontvangen. Deze brievenactie wordt voor de omzettingsvergunningen herhaald met een brief aan de huurders, zodat zij hun verhuurders kunnen aansporen om voor 1 juli een vergunning aan te vragen. Daarnaast is deze campagne bedoeld om de huurders te wijzen op hun rechten als huurder en hoe zij hierin door het huurteam kunnen worden ondersteund als deze rechten worden geschonden. Tot slot is er aandacht voor het nieuw ingesteld meldpunt voor goed verhuurderschap. Voor particuliere verhuurders is daarnaast nog een informatieavond georganiseerd waar zij hun vragen hebben kunnen stellen. Deze avond is druk bezocht.

6C1.2 Prestatieafspraken met corporaties 2022

Na het vaststellen van het volkshuisvestingsprogramma wordt een nieuwe set prestatieafspraken voor de periode 2025-2030 tussen woningcorporaties, huurdersvertegenwoordiging en gemeente gemaakt.

6C1.3 Regionale woonagenda en woonruimteverdeling 2022

Uitvoering RWA

In 2023 zijn de Regionale Woonagenda en de regionale Huisvestingsverordening vastgesteld. De regionale Huisvestingsverordening is 1 januari 2024 van kracht gegaan. Naar aanleiding van de nieuwe Huisvestingswet (1-1-2024) start Holland Rijnland momenteel met een nieuwe herziening van de Huisvestingsverordening

6C1.4 (Laten) uitvoeren van projecten (incl. studentenhuisvesting)

Projecten met groen stoplicht

- Lammenschansdriehoek (vh Lammenschanspark)
- Stationsgebied
- Entreegebied LBSP
- Vondelkwartier
- LEAD
- Groenoord fase 2
- Plesmanlaan 100 / Jacobs
- Meerburg

Projecten met rood stoplicht

Westerpoort

Er is onder andere een verkeersonderzoek uitgevoerd naar de effecten van Agenda Autoluwe Binnenstad die gevolgen kunnen hebben voor de haalbaarheid van de gebiedsontwikkeling.

Prioritering van de uitvoering van Agenda Autoluwe Binnenstad heeft een wezenlijke wijziging van de verkeerskundige uitgangspunten voor de gebiedsontwikkeling Westerpoot tot gevolg.

Inmiddels is er een QuickScan uitgevoerd waarmee is verkend of er overeenkomstig de uitgangspunten voor de gebiedsontwikkeling Westerpoot (zie Verstedelijkingsnotitie en Ontwikkelperspectief De Mors) een ander ruimtelijk plan mogelijk is.

De uitkomst van de QuickScan biedt voldoende perspectief om in samenwerking met eigenaar/ ontwikkelaar van de Holiday Inn-locatie (Adriaan van Erk/ Amvest) de ruimtelijk-programmatische en financiële haalbaarheid hiervan nader te onderzoeken en daarmee alsnog tot spoedige afronding van de Gebiedsvisie Westerpoot te komen.

Projecten met oranje stoplicht

De Zwijger

In 2023 is er toegewerkt naar een vervolgovereenkomst met de corporaties waarin nadere afspraken over de rolverdeling en (financiële) verantwoordelijkheden in het vervolgproces worden vastgelegd. Dit is een complex proces omdat er bij de transformatie van het gebied - inclusief de infrastructuur - veel ontwerp- en financiële uitdagingen en belangen bij elkaar komen, wat nauwe afstemming en daardoor meer tijd vergt. De verwachting is dat halverwege 2024 een vervolgovereenkomst kan worden gesloten.

Energiepark

Er komt geen samenwerkingsovereenkomst meer het Participatieplatform. Het platform heeft namelijk al haar werkzaamheden gestopt en is opgeheven. De gemeente en OCE pakken nu samen de participatie op, waarbij een inclusieve participatie een belangrijk aandachtspunt is. Hierbij wordt de handreiking Samenwerken in de stad gebruikt.

Werninkterrein

De gemeenteraad heeft via motie M.23.0086.05 'snelle doorstart Werninkterrein', gevraagd de gesprekken voor ontwikkeling door te zetten. Daarom wordt een kredietaanvraag voorbereid voor dekking van de interne en externe plankosten om te komen tot een doorstart van het project Wernink.

Telderskade e.o.

Als gevolg van netcongestie in Leiden Zuid-West is er de komende jaren geen ruimte meer op het stroomnet voor het aansluiten van het nieuwe Huis van de Buurt en moesten er alternatieven worden onderzocht.

Een alternatief is om tijdelijk een batterijpakket te plaatsen (huur). Hiervoor wordt een incidenteel budget aangevraagd bij de Kaderbrief. De oplevering van het Huis van de Buurt staat nu gepland in het tweede kwartaal van 2025.

Beleidsterrein 6D Energietransitie

6D1 Klimaatneutrale gebouwde omgeving in 2050	6D1.1 Energiebesparing	✓
	6D1.2 Opwek duurzame energie	✓
	6D1.3 Warmtetransitie	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 6D Energietransitie
Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

7

Jeugd en onderwijs

Jeugd en onderwijs

<i>Programmanummer</i>	7
<i>Commissie</i>	Onderwijs en samenleving
<i>Portefeuille(s)</i>	Kanselijkheid, Jeugd en Onderwijs

De missie van het programma Jeugd en onderwijs luidt:

In Leiden krijgen kinderen en jongeren de kans gezond en veilig op te groeien in een stimulerende omgeving, zodat zij hun talenten kunnen ontwikkelen en volwaardig aan de samenleving kunnen deelnemen.

3.7.1 Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

Beleidssterrein Jeugd

Jeugdteams

De jeugdteams zijn laagdrempelig bereikbaar in de wijken voor hulp en advies aan jeugdigen en ouders. Samen met de jeugdigen en ouders wordt gekeken welke voorziening het beste past bij de hulpvraag. De jeugdteams versterken de inzet van de praktijkondersteuners jeugd bij de huisartsen en de samenwerking met de scholen. Om meer te verwijzen naar vrij toegankelijke voorzieningen, zoals jongeren- en welzijnswerk, en verwijzingen naar specialistische jeugdhulp te verminderen is een cultuuromslag nodig. Om deze cultuuromslag te realiseren wordt het gedachtengoed van normaliseren gebruikt. De jeugdteams Leidse regio hebben een vakgroep normaliseren opgericht. Deze vakgroep ontwikkelt een visie en een actie- en implementatieplan om dit doel, in samenwerking met partnerorganisaties, te bereiken.

Gespecialiseerde jeugdhulp

De portefeuillehouders jeugd in de regio Holland Rijnland hebben in februari 2024 gezamenlijk besloten tot het instellen van een bestuurlijke taskforce, omdat het stelsel van Jeugdhulp in de regio Holland Rijnland - net als in andere regio's - dreigt vast te lopen. Dit komt onder andere doordat er sprake is van lange wachttijden en wachtlijsten, de door- en uitstroom van jongeren uit Jeugdhulp stagneert. De behandeltrajecten van de jongeren duren over het algemeen langer, doordat de zwaarte van de problematiek toeneemt. Daarnaast is de arbeidsmarkt zeer krap en is de werkdruk bij betrokken medewerkers van gemeenten, toegangsorganisaties en zorgaanbieders zeer hoog. Hierdoor is een risico op uitval van medewerkers waardoor de continuïteit van zorg in het geding kan zijn. Verder zijn er forse kostenstijgingen door onder andere interventies van het Rijk en stijgende arbeidskosten (bijvoorbeeld lonen). Het Rijk stuurt op verschillende opgaven, zoals bijvoorbeeld kleinere groepen. Hier krijgen we geen extra financiën voor, terwijl de kosten wel toenemen door deze verkleining. Dit heeft grote impact op gemeentelijke begrotingen, waarbij de mogelijkheden om financieel bij te sturen zeer beperkt lijken. Dit alles vormt de aanleiding om een aantal ingrijpende interventies te doen om de werking van het gehele stelsel fundamenteel te verbeteren en de kosten van gespecialiseerde jeugdzorg in de regio op termijn structureel terug te kunnen brengen. Zodat met behoud van kwaliteit een toekomstbestendig en betaalbaar stelsel voor gespecialiseerde regionale jeugdzorg ontstaat.

Multi-probleem-gezinnen

In februari 2024 is het plan van aanpak met betrekking tot huishoudens met multiproblematiek gedeeld met de raad. Daarnaast is per begin 2024 gestart met de inzet van een maatwerkregisseur voor huishoudens met multiproblematiek. De maatwerkregisseur gaat zich inzetten om de procesregie van huishoudens met meervoudige en complexe problemen op te pakken, leren op basis van casuïstiek verder in te voeren en gaat aan de slag als kwartiermaker die verkent hoe de Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams) en bijbehorende coördinatiefunctie in te regelen is binnen Leiden.

Beleidssterrein Onderwijsbeleid

Leidse Visie Gelijke Kansen

De overkoepelende Leidse Visie Gelijke Kansen 2023 wordt actief gebruikt om de verschillende onderwijsagenda's bij elkaar te brengen. Zo vond in februari het eerste bestuurlijk overleg onderwijskansen plaats. Hierin werd nadrukkelijk verbinding gelegd met de Leidse Visie Gelijke Kansen 2023, het onderwijskansenbeleid, de LEA en de werkagenda gelijke kansen van het onderwijs, Leiden aan Zet. De Kick-off Leidse Gelijke Kansen Aanpak, voortvloeiend uit de Leidse Visie Gelijke Kansen 2023, heeft plaatsgevonden in februari 2024. Het doel van deze bijeenkomst was om elkaar te ontmoeten en de verbindingen zichtbaar te maken tussen de inzet van de vele partijen voor kinderen en jongeren tot 27 jaar, vanuit onderwijs en armoede. In 2024 wordt verder gewerkt aan het uitvoeringsplan Leidse Gelijke Kansen Aanpak.

Onderwijskansenbeleid Leiden

In januari 2024 is de nieuwe beleidsnota "Een vliegende start", Onderwijskansenbeleid Leiden 2023-2026 vastgesteld door de raad. In deze beleidsnota is beschreven dat de komende periode de nadruk ligt op het versterken van de uitvoering van de wettelijke taken voor onderwijsachterstandenbeleid. Dit betekent concreet dat de focus ligt op de uitvoering van voor- en vroegschoolse educatie voor de leeftijd van 0-6 jarigen. Op basis van het beschikbare budget blijft er ruimte voor investering in activiteiten en ondersteuning in het basisonderwijs en het nieuwkomersonderwijs.

Gezinsconsulent

In januari 2024 vond een werkbezoek plaats aan Groningen waar ze al meer dan twaalf jaar ervaring hebben met de succesvolle inzet van een brugfunctionaris (in Leiden: gezinsconsulent). In het voorjaar van 2024 starten zes basisscholen met de inzet van de functionaris, gefinancierd vanuit de Leidse Gelijke Kansen Aanpak. Er

wordt gewerkt aan een subsidieregeling waardoor vanaf schooljaar 2024-2025 meer basisscholen hier gebruik van kunnen maken.

Kindcentrum

In 2024 is Bredeschool Merenwijk gestart met de programmering voor naschoolse activiteiten in het kader van de Rijke Leerdag (School en Omgeving) onder leiding van een projectcoördinator. De toeleiding naar de activiteiten loopt goed. Ook de drie scholen in Het Gebouw werken aan de Rijke leerdag. Dit is de uitkomst van een gezamenlijke visie van de scholen en andere betrokken maatschappelijke en welzijnspartners op het doel van het naschoolse aanbod bij deze scholen. Het vormen van die visie is een zorgvuldig proces geweest, waarbij veel externe partners zijn betrokken en met een goed plan van aanpak als resultaat. In Het Gebouw is ook een projectcoördinator bezig om een stevige programmering van naschoolse activiteiten neer te zetten op basis van de gedragen visie en plan van aanpak. De scholen, projectcoördinatoren en betrokken partners in deze coalitie delen onderling ervaringen en kennis. Richting het einde van het schooljaar vindt er een bijeenkomst met de hele coalitie plaats, waarin we terugblikken op de behaalde resultaten en vooruitblikken op wat we nog willen bereiken in het volgende schooljaar.

Rijke Leerdag

In 2024 is Brede School Merenwijk gestart met de programmering voor naschoolse activiteiten in het kader van de Rijke Leerdag (School en Omgeving). Drie scholen in Leiden Noord zitten ook midden in dit proces. Binnen deze coalitie worden kennis en ervaringen gedeeld.

Nieuwkomersonderwijs

Anno 2024 zit Da Vinci ISK aan haar maximum wat betreft ruimte en telt de school ongeveer 450 leerlingen. Met de spreidingswet en de groei van het aantal asielzoekers wordt regionaal en met het onderwijs gekeken hoe we het nieuwkomersonderwijs wat betreft huisvesting kunnen uitbreiden en wat voor type aanbod er dan nodig is. In 2024 zullen we ook extra aandacht besteden aan het voorkomen van verzuim onder nieuwkomersleerlingen. Hierin ligt niet alleen de uitdaging bij het tijdig uitbreiden van het nieuwkomersonderwijs, maar ook bij de nazorg en de overgang naar het reguliere onderwijs en het bieden van passend aanbod bij jongeren met trauma's en onderwijsachterstand.

Beleidssterrein Onderwijshuisvesting

De vergunning voor de tijdelijke uitbreiding van de Vrije School Mareland aan de Maresingel is verstrekt. De tijdelijke huisvesting zal in het voorjaar van 2024 worden geplaatst. In 2024 zijn de gemeente en de schoolbesturen gezamenlijk verdergegaan met het opstellen van het beleidsrijke Integraal Huisvestingsplan (IHP). De inhoudelijke behandeling van het beleidsrijke IHP staat gepland in 2025.

3.7.2 Doelenbomen

Beleidsterrein 7A Jeugd

Doel	Prestatie	
7A1 Een krachtige pedagogische samenleving	7A1.1 Betrekken van de jeugd via jeugdparticipatie	✓
	7A1.2 Waarborgen kwaliteit (openbare) speelruimte	✓
	7A1.3 Ondersteunen spelbevordering	✓
7A2 Goede (gebiedsgerichte) ondersteuning en hulp aan jeugd en gezin	7A2.1 Vanuit het CJG uitvoeren Wet Publieke Gezondheid	✓
	7A2.2 Vanuit het CJG organiseren van informatie en advies en opvoedingsondersteuning	✓
	7A2.3 Vanuit het CJG organiseren van jeugdhulp door middel van jeugd & gezinsteams	✓
7A3 Goede specialistische hulp beschikbaar	7A3.1 Het organiseren van specialistische jeugdhulp	✗

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 7A Jeugd

7A3.1 Het organiseren van specialistische jeugdhulp

In het afgelopen jaar hebben we gezien dat minder jeugdigen gebruik hebben gemaakt van de inzet van specialistische jeugdhulp maar dat er wel sprake is van stijgende kosten. Behandeltrajecten van jeugdigen duren langer en tarieven bij aanbieders zijn gestegen. In februari 2024 is besloten om een bestuurlijke taskforce in te stellen. Deze taskforce moet gaan onderzoeken hoe en of er efficiënter gewerkt kan worden en of er op een goede manier kostenbesparingen kunnen worden doorgevoerd. Er worden interventies voorbereid om het stelsel te verbeteren en kosten structureel terug te dringen. Vanuit de regio Holland Rijnland wordt er ook gewerkt aan een pilot voor kinderen die op de wachtlijst staan vanuit de jeugdteams voor specialistische jeugdhulp. Als overbruggingszorg zetten we de Sterke Sociale Basis-partners in en als er plek is bij de specialistische jeugdhulp gaan we kijken hoe de hulpvraag zich in de tussentijd heeft ontwikkeld (zie ook de stand van zaken aan het begin van dit hoofdstuk).

Beleidsterrein 7B Peuterspeelzalen en kinderopvang

Doel	Prestatie	
7B1 Kwalitatief goed en toegankelijk aanbod van kindercentra	7B1.1 Zorg dragen voor voldoende aanbod peuterspeelzaalwerk	✓
	7B1.2 Waarborgen kwaliteit kinderopvang / peuterspeelzalen	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 7B Peuterspeelzalen en kinderopvang

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 7C Onderwijsbeleid

Doel	Prestatie	
7C1 Gelijke kansen voor kinderen en jongeren	7C1.1 Waarborgen van aanbod, kwaliteit en deelname aan voor- en vroegschoolse educatie	✓
	7C1.2 Stimuleren hoogwaardig taalaanbod op onderwijskansscholen	✓
	7C1.3 Bevorderen van ouderbetrokkenheid bij doelgroepkinderen	✓
7C2 Goede onderwijs-ondersteuning en samenwerking in het onderwijs	7C2.1 Ondersteunen zorg voor leerlingen met specifieke behoeften	✓
	7C2.2 Stimuleren samenwerking en voorzieningen in het onderwijs	✓
7C3 Als Kennisstad toekomstbestendig onderwijs bevorderen met extra aandacht voor duurzaamheid, internationalisering en talentontwikkeling.	7C3.1 Stimuleren van een duurzame rijke leeromgeving waarin leerlingen en onderwijsprofessionals hun eigen talenten kunnen ontwikkelen met aandacht voor een doorlopende leerlijn	✓
	7C3.2 Stimuleren dat leerlingen worden voorbereid op een internationale samenleving	✓
	7C3.3 Bevorderen van toekomstgerichte talentontwikkeling door samenwerking van onderwijs met bedrijven en instellingen.	✓
7C4 Zoveel mogelijk leerlingen volgen onderwijs en halen een startkwalificatie of het verwerven van een werkplek	7C4.1 Sturing geven aan projecten die zich richten op het behalen van een startkwalificatie, terugkeer naar het onderwijs (ook voor thuiszitters) of het verwerven van een werkplek	⚠
	7C4.2 Tegengaan verzuim leerplichtigen	⚠

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 7C Onderwijsbeleid

7C4.1 Sturing geven aan projecten die zich richten op het behalen van een startkwalificatie, terugkeer naar het onderwijs (ook voor thuiszitters) of het verwerven van een werkplek

De krappe arbeidsmarkt en het relatief hoge aantal nieuwkomers zonder startkwalificatie staat een snelle daling van de cijfers in de weg. In 2023-2024 realiseren we extra inzet zoals Hulp op School, de Overstap Coach, het M-jaar (mind the gap jaar; voortraject richting startkwalificatie) om de hoge uitval tegen te gaan. In de volgende programmabegroting nemen we indicatoren voor schooluitval op VO en Mbo op.

7C4.2 Tegengaan verzuim leerplichtigen

De hoge verzuimcijfers in 2023 voor zowel absoluut als relatief verzuim vragen om een stevige inzet. We werken met partners aan verbetering van de samenwerking (Samenwerkingsverbanden, jeugdteams RBL, CJG) om verzuim/thuiszitten tegen te gaan. Dat veronderstelt dat scholen tijdig melden, waardoor het relatief verzuim stijgt. We zijn in gesprek (regionaal en lokaal) over maatwerk opdat (potentiële) thuiszitters onderwijs volgen. Teveel nieuwkomers (absoluut verzuim, 12+ jaar) staan op wachtlijsten. Onderzoek naar tijdelijke, alternatieve vormen van onderwijs loopt.

Beleidsterrein 7D Onderwijshuisvesting

Doel	Prestatie	
7D1 Goede kwantiteit en kwaliteit van onderwijshuisvesting	7D1.1 Realisatie van nieuwbouw, uitbreiding en vervanging van lesgebouwen en gymnastieklokalen	⚠
	7D1.2 In stand houden van de bestaande gebouwen voorraad door onderhoud en aanpassingen	✓
	7D1.3 Uitvoering van de overige wettelijke taken zoals ozb, schadeherstel en bekostiging gymnastiekonderwijs	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 7D Onderwijshuisvesting

7D1.1 Realisatie van nieuwbouw, uitbreiding en vervanging van lesgebouwen en gymnastieklokalen

De bouw van de gymzaal met twee vloerdelen aan de Oppenheimstraat heeft vertraging opgelopen en kent verschillende uitdagingen die opgelost moeten worden. In de komende periode wordt verder gewerkt aan de uitwerking van de gymzalen. Het voorstel is om de raad in het tweede kwartaal van 2024 te informeren middels een collegebrief. Na de zomer start zowel de aanbesteding als het proces tot uitvoeringsbesluit. De overige projecten lopen op schema en staan op groen en hiervoor zijn met de Herwaardering 2023-2032 voldoende middelen beschikbaar gekomen.

8

Cultuur, sport en recreatie

Cultuur, sport en recreatie

<i>Programmanummer</i>	8
<i>Commissie</i>	Onderwijs en Samenleving, Werk en Middelen
<i>Portefeuille(s)</i>	Energie, Werk en Inkomen en Cultuur Economie, Kennis, Sport en Gezondheid Bestuur, Veiligheid en Handhaving Klimaat, Mobiliteit en Financiën

De missie van het programma Cultuur, sport en recreatie luidt:Cultuur, cultuurhistorie, sport, recreatie en evenementen vormen een belangrijk deel van het stadsklimaat, dragen bij aan de ontwikkeling van alle Leidenaren en maken deelname aan het maatschappelijke leven voor jong en oud toegankelijk. Dat is van grote waarde voor de versterking van de aantrekkelijkheid van de stad voor bewoners en bezoekers. In de gezonde stad hebben mensen de ruimte om te sporten en te bewegen.

3.8.1 Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

Beleidssterrein Cultuur

Subsidiestelsel Cultuur

In Q1 is het participatietraject van start gegaan voor het opnieuw vormgeven van het subsidiestelsel cultuur. Een extern adviesbureau heeft in opdracht van de gemeente in verschillende samenstellingen (o.a. ronde-tafel gesprekken en een enquête) bij het culturele veld opgehaald waar de behoeften liggen ten aanzien van het subsidiestelsel cultuur. In juni staat de afronding van het participatietraject gepland. De resultaten worden meegenomen in een verdere uitwerking van een nieuwe subsidieregeling in de tweede helft van 2024. In 2025 kan er via de nieuwe regeling worden aangevraagd.

Uitvoeringsagenda Cultuur

Op 22 maart heeft er een bijeenkomst plaatsgevonden met de cultuursector om met elkaar verder te werken aan de doelen uit de uitvoeringsagenda Cultuur. Daarnaast is deze bijeenkomst gebruikt om input op te halen voor het nieuwe subsidiestelsel cultuur (zie hiervoor).

Begin 2024 hebben de C6 (de 6 grootste gesubsidieerde culturele instellingen) daarnaast het initiatief genomen tot het oprichten van een cultuurtafel. Doel is om met vertegenwoordigers van de verschillende kunstdisciplines in gesprek te kunnen gaan over actualiteiten, thema's uit de uitvoeringsagenda en urgente thema's zoals het subsidiestelsel cultuur.

Educatief aanbod BplusC

BplusC heeft eind 2023 een nieuw meerjarenbeleidsplan ingediend bij de gemeente. BplusC werkt in 2024 verder uit wat de ontwikkelingen uit het meerjarenbeleidsplan betekenen voor de structuur, omvang en cultuur van de organisatie (reorganisatie, cultuurverandering, strategisch personeelsbeleid). Om aan de subsidievoorwaarden te kunnen voldoen, is door BplusC in Q1 2024 gewerkt aan een nieuwe business case voor 'Lessen en cursussen' voor zowel jeugd- als volwasseneneducatie. Binnen de businesscase zal een heldere afweging moeten worden gemaakt welke disciplines binnen het aanbod van BplusC blijven vallen en niet. Uitgangspunt hierbij voor BplusC is de financiën in lijn te brengen met de verdeling van de subsidie van gemeente Leiden voor de B (bibliotheekfunctie) en C (aanbod van lessen en cursussen).

Huisvesting bibliotheek

Doel is een moderne bibliotheek in een multifunctionele, duurzame en betaalbare accommodatie in de binnenstad, waarbij de bibliotheek transformeert naar een plek die mensen, kennis en organisaties met elkaar verbindt rond thema's die spelen in de samenleving. In aanloop naar het kaderbesluit heeft het college de drie door de raad gevraagde scenario's in Q1 uitgewerkt. In scenario 1 blijft de ruimtelijke structuur van het gebouw ongewijzigd. De bibliotheek wordt opgeknapt en er wordt voldaan aan de huidige wet- en regelgeving. De gewenste inhoudelijke transformatie wordt niet ondersteund. In scenario 2 wordt naast de opknopbeurt ook de ruimtelijke structuur van het gebouw aangepast en wordt het gebouw geschikt gemaakt voor de moderne bibliotheek, in lijn met de ambitie van de gemeente en BplusC. Scenario 3 is de 'plus' variant van scenario 2 met hogere verduurzaming en hoogwaardig materiaalgebruik. Besluitvorming volgt in Q2 2024, waarbij een integrale afweging plaatsvindt bij de Kaderbrief.

Herontwikkeling muziekschool en -programming

De afgelopen maanden is samen met BplusC en de onderhuurders van het Muziekhuis (Hot House, De X, Van Polanen presents) een functioneel en technisch programma van Eisen opgesteld. Ook is met een architect een vlekkenplan gemaakt. Tijdens deze uitwerking bleek dat het programma van de nieuwe muziekschool alleen past in het huidige complex aan de Hazewindsteeg als het rigoureuus wordt verbouwd. Hierdoor stijgen de bouwkosten fors. De onverwachte extra bouwkosten van het complex aan de Hazewindsteeg en de prijsstijging van bouwmaterialen in het algemeen vragen echter om een nadere financiële analyse waarin de kosten van de nieuwe muziekschool worden afgezet tegen het aanhouden en moderniseren van de twee bestaande locaties (Rapenburg en Middelstegracht). Deze analyse is noodzakelijk om een gewogen besluit te kunnen nemen. Naar verwachting wordt de raad voor de zomer 2024 geïnformeerd over de bevindingen.

Maatwerkoplossingen huisvesting Culturele instellingen

De maatwerkoplossingen voor de huisvesting van Ars Aemula Naturae, BplusC, De Nobel, Ins Blau, Leidse Schouwburg-Stadsgehoorzaal en de Veenfabriek bevinden zich in een afrondende fase. Voor de gemeente Leiden is efficiënt en duurzaam gebruik van unieke gebouwen een onderdeel van waardevol cultureel aanbod en een aantrekkelijke binnenstad. Om dat te realiseren moet de huisvesting van culturele instellingen kwalitatief voldoende zijn, met betaalbare en voorspelbare huisvestingskosten. De overeenkomsten zijn uitgewerkt in: Intentieovereenkomst maatwerkoplossing, nieuwe huurcontracten en bijbehorende demarcatie. Voor een drietal instellingen is ook een nieuwe huurprijs aangeboden, om deze in lijn te brengen met het Beleidskader Vastgoed. Ars, Nobel, BplusC, Veenfabriek, LSSZG en Veenfabriek en Ins Blau zijn (op hoofdlijnen) akkoord.

Beleidssterrein Erfgoed

De maatschappelijke ontwikkelingen in relatie tot erfgoed (en de Erfgoednota) worden in beeld gebracht. Met een aantal partners is / wordt hierover een gesprek gevoerd. Naar verwachting wordt de raad over de bevindingen in Q3 geïnformeerd. Ook religieus erfgoed blijft een aandachtspunt.

Het college brengt in vervolg op het onderzoek uit 2023 in beeld welke objecten of gebieden uit de periode van de Jonge bouwkunst beschermenswaardig zijn. Deze ambitie maakt deel uit van het beleidsakkoord. Het college neemt naar verwachting in Q2/Q3 een vervolgbesluit over te volgen beschermingstrajecten.

Beleidssterrein Sport

Evaluatie beleidskader gezondheid en sport 'Samen maken we de stad gezond en actief'

In de tweede helft van dit jaar ronden we de evaluatie van het beleidskader 'Samen maken we de stad gezond en actief' af. Op basis van de evaluatie, landelijke, regionale en lokale trends en ontwikkelingen en bespreking in de raadscommissie gaan we aan de slag met het opstellen van nieuw, integraal beleid op de terreinen gezondheid, sport en bewegen en spelen. We streven ernaar in het tweede kwartaal van 2025 een nieuw beleidskader aan de raad aan te bieden.

Sportaccommodatieplan (SAP)

We zitten midden in het proces om te komen tot een nieuw sportaccommodatieplan (SAP) voor de periode 2025-2037. Doelstelling van het SAP is om inzicht te krijgen in wat er nodig is om de sportinfrastructuur mee te laten groeien met de ontwikkeling van de stad. Met het SAP zorgen we ervoor dat de sportvoorzieningen op orde zijn en geven we invulling aan het beleidsakkoord Samen leven in Leiden. We verwachten het SAP in het derde kwartaal aan de raad aan te kunnen bieden.

Blaashal hockey

Met Leidse Hockey Club (LHC) Roomburg zijn we in gesprek over het realiseren van een seizoensgebonden blaashal ten behoeve van zaalhockey. Zaalhockey wordt gespeeld tijdens de winterstop van veldhockey, in de maanden december tot en met februari. De beoogde locatie is sportpark Roomburg, waarbij de blaashal wordt geplaatst op een hockeyveld. De inzet is om de blaashal aankomend seizoen (winter 2024/2025) in gebruik te nemen. We onderzoeken of dat voor aankomende winter lukt op de gewenste locatie, of dat we mogelijk voor de eerste winter een andere locatie nodig hebben. In verband met de molenbiotoop voeren we constructieve gesprekken met de molenstichting. Inzet is dat LHC Roomburg de blaashal zelf financiert, eventueel met ondersteuning of garantstelling van de gemeente, dit wordt verder onderzocht.

Sportpark De Mors

Sportpark De Mors is het grootste sportpark van de gemeente Leiden. Op het Sportpark wordt hard gewerkt aan een aantal verbeteringen. Zo worden twee voetbalvelden omgezet van natuurgras naar kunstgras, zal de 30 oktober gesloopt worden om ruimte te maken voor een derde rugbyveld, een grote skatebaan en een calisthenics baan en worden er een aantal tijdelijke kleedkamers vervangen door definitieve kleedkamers. Wanneer de nieuwe gemeentewerf gereed is zal de Steenwisselplaats verhuizen, waardoor er ruimte vrijkomt om het hoofdruigveld van DIOK te vergroten naar internationale afmetingen. Ook komt er extra ruimte vrij voor het toevoegen van groen en water. Deze ingrepen worden gedaan om het sportpark weer toekomstbestendig en geschikt voor zowel gebonden als ongebonden sport te maken.

Beleidssterrein Recreatie

Evenementen

De festivalsector staat voor een perfecte storm van uitdagingen: twee seizoenen zonder inkomsten door de coronapandemie, supply-chain-problemen, personeelstekorten, prijsstijgingen door de energiecrisis en wereldgebeurtenissen zoals de oorlog in Oekraïne. Organisatoren zoals Werfpop en het Singelparkdiner hebben al aangegeven dat ze in 2024 geen evenementen kunnen organiseren. Andere grote evenementen, zoals Koningsdag en de Lakenfeesten, ervaren ook financiële druk. De tussenevaluatie benadrukt de noodzaak van langetermijnoplossingen om de sector te ondersteunen. Actief wordt gezocht naar interventies op korte, middellange en lange termijn om de veerkracht van Leidse evenementen te waarborgen. Daarbij gaat het om interventies van de organisatoren zelf en interventies van de gemeente.

Voor de viering van Leidens Ontzet wordt onderzocht hoe te komen tot een nieuw besturingsmodel (in samenwerking met horecaondernemers en de 3 October Vereeniging). Deze ambitie is vastgesteld in het evenementenbeleid van 2020. Begin 2024 is de raad geïnformeerd over de aanpak en het proces hiervan.

3.8.2 Doelenbomen

Beleidsterrein 8A Cultuur

Doel	Prestaties	
8A1. 1. Sterke culturele basisinfrastructuur, voor alle hierbij behorende prestaties kwalitatief hoogstaand, divers en inclusief	8A1.1. Ondersteunen en mogelijk maken voorstellingen en optredens podiumaanbod	✓
	8A1.2 Ondersteunen en mogelijk maken museaal aanbod	✓
	8A1.3 Ondersteunen en mogelijk maken educatief aanbod	✓
	8A1.4 Ondersteunen en mogelijk maken beeldende kunst (in de openbare ruimte)	⚠
	8A1.5 Ondersteunen amateurkunstverenigingen	✓
	8A1.6 Ondersteunen lokale media	✓
	8A1.7 Ondersteunen projecten voor diversiteit, toegankelijkheid, ander publieksbereik, spreiding in de stad	✓
	8A1.8 Exploitatie Stedelijk museum De Lakenhal	⚠
8A2. Cultuur draagt bij aan maatschappelijke doelen door culturele activiteiten	8A2.1 Stimuleren en ondersteunen netwerkvorming en kennisontwikkeling cultuur- en zorgsector	⚠
	8A2.2 Stimuleren en ondersteunen dat cultuur bij draagt bij aan integratie nieuwkomers	✓
	8A2.3 Onderzoek en stimuleren grotere toegankelijkheid cultuur voor smalle beurs en jongeren	✓
8A3. Leiden onderscheidt zich (inter)nationaal met kennis en cultuur	8A3.1 Versterken unieke weefsel kennis en cultuur	✓
	8A3.2 Cultuureducatie icm natuur- en milieueducatie om de hoek	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 8A Cultuur

8A1.4 Ondersteunen en mogelijk maken beeldende kunst (in de openbare ruimte)

Ook voor 2024 wordt er weer een tekort op onderhoud beeldende kunst in de openbare ruimte verwacht. Q1 2024 loopt nog binnen budget, maar er worden nu al uitgaven later in het jaar voorzien. Binnen het meerjarenonderhoudsplan wordt er jaarlijks kritisch gekeken waar groot herstel nodig is en waar het verantwoord is dit nog uit te stellen. Verder wordt er gewerkt aan het terugbrengen van de kosten van opslag. Een aantal werken staat op de lijst voor herplaatsing in de openbare ruimte. Dit betreft locaties die opnieuw vormgegeven worden, zoals de Ballontuin in het Stationsgebied, het Granaatplein en de Koepoortsbrug.

8A1.8 Exploitatie Stedelijk museum De Lakenhal

Wat betreft bezoekers en programmering is Museum de Lakenhal het jaar goed begonnen. De Tentoonstellingen 'Rembrandts Zintuigen' en 'Kimsooja – Thread Roots' zijn een succes. Dit is terug te zien in de bezoekerscijfers die in de eerste maanden substantieel hoger liggen in vergelijking met 2023. Ook de bijbehorende publieksprogramma's Lakenhal Laat en College op Zondag zijn goed bezocht en worden door het publiek erg gewaardeerd.

Daarnaast zijn er drie aandachtsgebieden die een potentieel negatief effect hebben op de exploitatie van Museum de Lakenhal. Eind 2023 zijn deze onderdelen in kaart gebracht. Q1 2024 is gebruikt om te definiëren welke beheersmaatregelen hierop genomen kunnen worden:

1. Energiekosten: deze worden gedekt vanuit het gemeentebrede budget voor de gestegen energiekosten.
2. Bezoekerscijfers: deze liggen substantieel hoger in vergelijking met 2023. Dit wordt aan de ene kant veroorzaakt door de succesvolle tentoonstellingen en aan de andere kant door een gewijzigde strategie in Marketing en Communicatie. Het te verwachten aantal bezoekers in 2024 is 75.000. Dit is 10.000 meer dan vorig jaar, maar nog niet conform het streefdoel van 85.000 bezoekers.
3. Commerciële events: er wordt gewerkt aan een nieuw businessplan voor de commerciële events. Dit zal eind Q1 gereed zijn.

8A2.1 Stimuleren en ondersteunen netwerkvorming en kennisontwikkeling cultuur- en zorgsector

Het project Kunst op recept loopt goed in 2024. De samenwerking tussen Welzijn en Kunst op recept wordt in 2024 versterkt. Echter de financiering van het project voor de toekomst is nog niet zeker gesteld. De landelijke financiering loopt in 2024 af. Er wordt aan gewerkt om in de samenwerking met Welzijn op recept een efficiëntieslag te maken. Daarnaast zullen aanvullende fondsen en manieren van financiering gevonden moeten worden om Kunst op recept voor de toekomst te kunnen borgen.

Beleidsterrein 8B Cultureel erfgoed

Doel	Prestatie	
<p>8B1 Het Leids verleden wordt duurzaam ingezet als onderscheidende kracht: kennis en collecties op het gebied van cultureel erfgoed zijn bruikbaar voor diverse groepen en het cultureel erfgoed wordt behouden voor toekomstige generaties. Leiden staat met al haar erfgoedkennis en –collecties nationaal en internationaal aan de top (ambitie I); Leiden wil haar historische omgevingskwaliteit behouden, benutten en versterken voor een aantrekkelijke, vitale en toekomstbestendige stad (ambitie II); Leiden bruist van erfgoedbeleving voor en door bewoners en bezoekers (ambitie III).</p>	8B1.1 Exploitatie en beheer Erfgoed Leiden en Omstreken	⚠
	8B1.2 Exploitatie en beheer Molen de Valk	⚠
	8B1.3 Toezicht en handhaven monumenten	✓
	8B1.4 Uitvoeren erfgoedbeleid met partners	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 8B Cultureel erfgoed

8B1.1 Exploitatie en beheer Erfgoed Leiden en Omstreken

Omdat de aanbesteding voor de aannemer langer heeft geduurd, is begin 2024 het bouwteam voor de renovatie en verduurzaming van de Boisotkade gestart. De uitvoering start in het vierde kwartaal van 2024. De oplevering wordt in de eerste helft van 2026 verwacht. De studiezaal zal vanaf de tweede helft van 2024 tijdelijk gehuisvest worden bij het Hoogheemraadschap van Rijnland.

Er is sprake van een autonome groei van de archeologische collectie van Leiden. Dit vraagt ook inzet van extra capaciteit om aan de wettelijke taken rondom collectiebeheer te kunnen blijven voldoen.

8B1.2 Exploitatie molenmuseum De Valk

Molen De Valk kampt met de gevolgen van vochtproblemen door de grote hoeveelheid regen. Dit kan risico's veroorzaken voor publiek en personeel. (Tijdelijke) sluiting kan dan noodzakelijk zijn. Deze problematiek heeft de aandacht vanuit gemeentelijk vastgoed.

Beleidsterrein 8C Sport

Doel	Prestaties	
8C1 Leiden heeft aantrekkelijke, duurzame en multifunctionele sportvoorzieningen	8C1.1 Exploiteren, beheren en onderhouden van de gemeentelijke sportaccommodaties	✓
	8C1.2 Uitvoering geven aan het sportaccommodatieplan v.w.b. de jaarschijf 2021	✓
8C2. Iedere Leidenaar heeft een gezonde en actieve leefstijl	8C2.1 Leidenaars bewegen voldoende	✓
	8C2.2 Leiden heeft sterke toekomstbestendige sportverenigingen	✓
8C3. De fysieke leefomgeving bevordert sporten, spelen en bewegen	8C3.1 De openbare ruimte is beweegvriendelijk	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 8C Sport

8C1.1 Exploiteren, beheren en onderhouden van de gemeentelijke sportaccommodaties

Het college verwacht tekorten voor de exploitatie van de nieuwe sportaccommodaties: Zwembad en IJbaan de Vliet en Sportcomplex 1574. Het plan is om eerst een volledig jaar de bedrijfsvoering te volgen en daarmee de tekorten in beeld te brengen. Ook ontstaat er net als vorig jaar een tekort voor de energielasten. De verwachting is dat er dit jaar geen compensatie vanuit het Rijk plaatsvindt.

Beleidsterrein 8D Recreatie

Doel	Prestatie	
8D1 Voldoende recreatieve mogelijkheden voor Leidenaren	8D1.1 Beheer en exploitatie van Jeugdorp Zuid-West	✓
	8D1.2 Beheer en exploitatie van volkstuinen	✓
	8D1.3 Verstrekken van subsidie aan amateurtuinders	✓
8D2 Voldoende onderscheidende evenementen ter versterking van de levendigheid in de stad, het aantrekken van extra bezoekers en versterking van de lokale economie	8D2.1 Evenementencoördinatie	✓
	8D2.2 Be/afhandelen van aanvragen evenementenvergunning	✓
	8D2.3 Ondersteunen van de drie grootschalige en overige evenementen	✓
	8D2.4 Verstrekken van evenementensubsidie	✓
	8D2.5 Meerjarige resultaatafspraken met organisatoren van identiteitversterkende evenementen	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 8D Recreatie

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

9

Maatschappelijke ondersteuning

Maatschappelijke ondersteuning

<i>Programmanummer</i>	9
<i>Commissie</i>	Onderwijs en Samenleving
<i>Portefeuille(s)</i>	Economie, Kennis, Sport en Gezondheid Kanselijkheid, Jeugd en Onderwijs Wonen, Bouwen en Welzijn

De missie van het programma Maatschappelijke ondersteuning luidt:

De gemeente Leiden wil een stad zijn waarin alle mensen, inclusief die met een zorgbehoefte, actief kunnen participeren en zelf de regie in handen hebben bij de wijze waarop hun zorgbehoefte wordt vervuld. Het gemeentelijke beleid is gericht op het activeren van mensen om hen in staat te stellen zelf deel te nemen aan de samenleving. Daarnaast organiseren we een vangnet voor de ondersteuning van zeer kwetsbare burgers die onvoldoende in staat zijn om voor zichzelf te zorgen.

3.9.1 Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

Mantelzorg/ Respijtzorg

In het bestuursakkoord is opgenomen dat we de mogelijkheden van een respijthuis onderzoeken als één van de ondersteuningsmaatregelen voor mantelzorgers. Samen met de gemeenten uit Holland Rijnland, regionale zorgaanbieders, zorgverzekeraar Zorg & Zekerheid en Transmuralis is daarom gewerkt aan de start van een tweejarige pilot voor het mogelijk maken van logeerszorg in de regio Holland Rijnland (2024-2025). In februari 2024 is de eerste pilotlocatie in Alphen aan den Rijn geopend. De financiering is gedurende de pilot geborgd via middelen vanuit de specifieke uitkering (SPUK) van het Integraal Zorg Akkoord (IZA), waarbij ook rekening is gehouden met uitbreiding naar andere locaties voor nog tweemaal 4 bedden. De komende maanden verkennen we in regionaal verband of uitbreiding van locaties wenselijk is en welke locaties hiervoor in aanmerking zouden kunnen komen, met in het bijzonder aandacht voor een locatie in Leiden.

Leiden op Leeftijd

De evaluatie van het plan van aanpak Leiden op Leeftijd voor de periode 2019-2023 is nagenoeg afgerond en zullen wij naar verwachting in de eerste helft van 2024 vaststellen en ter kennis aan de raad verzenden. Op basis van de evaluatie zullen wij voorstellen doen voor een vervolg aanpak in de periode 2024 – 2026, onder meer in samenhang met een Leidse Woon Zorg Visie (zie programma 6 Wonen).

Gezondheid

Ter uitvoering van het Beleidsakkoord 'Samen Leven in Leiden' is na consultatie van stadspartners een Leidse aanpak eenzaamheid en mentale gezondheid voor de periode 2024 – 2026 in concept gereed. We verwachten deze brede aanpak voor Leiden in de eerste helft van 2024 vast te stellen en ter kennisname aan uw raad te verzenden. In maart 2024 is de aanvraag voor het Regioplan, samen met de begroting 'SPUK IZA 2024-2026' (de specifieke uitkering verbonden aan het IZA) goedgekeurd door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Hierin komen ook de vijf ketenaanpakken terug: Welzijn op Recept, Gezonde Kansrijke Start, de gecombineerde leefstijlinterventie voor Volwassenen, Kind naar Gezond Gewicht en Valpreventie. De hoofddoelen van het regioplan zijn Gezond en betekenisvol leven, Beter oud worden en Versterken mentale gezondheid.

Kwetsbare groepen

In maart 2024 is de opvanglocatie Maansteenpad voor jongeren met complexe problematiek geopend. In mei zijn de resultaten bekend van de preventiescanner ten behoeve van het voorkomen van dakloosheid, uitgevoerd door de Radboud Universiteit. Op 11 april vindt de gezamenlijke teldag plaats voor de ETHOS-telling (telling van alle dak- en thuislozen in alle gemeenten van Holland Rijnland). Gemeenten en organisaties zijn hierbij betrokken. Aan het einde van het jaar worden de uitkomsten bekend. Met de uitkomsten van de preventiescanner en de ETHOS-telling wordt het programma maatschappelijke zorg van de Leidse regio aangescherpt.

De ketenaanpak assertieve zorg in de Leidse Regio (voor inwoners met verslavings- en psychiatrische problematiek) wordt aangescherpt. Er worden aanvullende afspraken gemaakt met de keten-partners over onder andere de onderlinge samenwerking, gegevensuitwisseling en missende voorzieningen. De precieze wachttijd voor beschermd wonen is op moment van schrijven niet goed inzichtelijk, onder andere door de overgang naar een nieuw klantvolgsysteem. Daarom wordt er komende periode hard gewerkt om de wachtlijsten beter inzichtelijk te maken.

Leiden inclusief

In het eerste kwartaal van 2024 is de herijking van het programma Leiden Inclusief door de gemeenteraad vastgesteld. Er is verder gewerkt aan het uitvoeringsplan dat in het tweede kwartaal door het college is vastgesteld. In maart is ook het tweede stadsgesprek over racisme en discriminatie geweest. Er is stil gestaan bij internationale vrouwendag en daarnaast is gestart met het trainen van diverse medewerkers om ontwerpen voor de openbare ruimte toegankelijker te maken. En als laatste is er in dit kwartaal gewerkt aan het actieplan Welzijn en veiligheid LHBTIQ+. Dit actieplan wordt in de zomer afgerond.

Huisvesting Oekraïense ontheemden, Statushouders en Asielzoekers

Vluchtelingen uit Oekraïne

De verwachting is dat de oorlog in Oekraïne langer zal duren en daarom wordt hard gewerkt om ook in 2024 tijdig (vervangende) huisvesting te vinden voor Oekraïense ontheemden en hen een goede ondersteuning en noodzakelijke zorg te kunnen bieden. De ingezette infrastructuur (onder andere het meldpunt en de samenwerking met de SSB partners) worden dit jaar voortgezet. We volgen de ontwikkelingen vanuit het Rijk wat betreft de tijdelijke beschermingsmaatregel en het perspectief na 4 maart 2025.

Statushouders

De taakstelling voor de eerste helft van 2024 ligt op 133 statushouders, voor de tweede helft is de taakstelling nog niet bekend. In 2024 blijven we zoeken naar mogelijkheden voor het huisvesten van statushouders en wordt verder gewerkt aan het realiseren van tijdelijke locaties die langer beschikbaar zijn. De pilot waarbij minderjarige statushouders gezamenlijk worden gehuisvest en begeleid door Jeugdformaat wordt in 2024 verder ingezet.

Asielzoekers

Met de komst van de spreidingswet (februari 2024) heeft Leiden de opgave gekregen om 619 plekken te realiseren voor de opvang van asielzoekers. Begin 2024 is een besluit genomen over de realisatie van de uitbreiding van plekken voor de opvang van asielzoekers. Er wordt navolgend dat besluit gewerkt aan de ontwikkeling van de Paardewei, waar 300 plekken gerealiseerd worden, waarvan 50 plekken voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers). Met de opvangplekken aan de Haagse Schouwweg en de aanvullende plekken kan Leiden aan de taakstelling van de Spreidingswet voldoen. De noodopvang voor 120 asielzoekers die in 2023 is gerealiseerd vindt nog tot en met eind juni 2024 plaats in de 3Octoberhal.

Huisvestingsproblematiek huisartsen

Op 12 maart heeft het college een tussenevaluatie over de huisvestingsproblematiek van huisartsen vastgesteld. In de tussenevaluatie wordt aan de hand van casuïstiek ingegaan op de ruimtelijke, financiële, organisatorische en juridische knelpunten. Voor de aanpak van de knelpunten zijn in de tussenevaluatie oplossingsrichtingen opgenomen. De oplossingsrichting zijn qua complexiteit, implementatie en kosten divers. Na de tussenevaluatie is de eindevaluatie voorzien voor medio oktober 2024. In de eindevaluatie worden de oplossingsrichtingen systematisch met elkaar vergeleken en gewogen. De eindevaluatie geeft met inachtneming van rollen en verantwoordelijkheden van alle betrokken partijen inzicht in de verdere aanpak van de huisvestingsproblematiek in zijn geheel (organisatorisch, financieel, ruimtelijk en juridisch).

3.9.2 Doelenbomen

Beleidssterrein 9A Sociale binding en participatie

Doel	Prestatie	
9A1 Sociale binding en participatie van inwoners is hoog	9A1.1 Doen organiseren van een passend voorzieningenaanbod dat aansluit op de sociale situatie van de wijk	✓
	9A1.2 Doen organiseren van activiteiten die maatschappelijke participatie bevorderen en sociaal isolement voorkomen	✓
	9A1.3 Doen bevorderen van cliëntbetrokkenheid en publieksparticipatie op het gebied van maatschappelijke ondersteuning	✓
	9A1.4 Opdracht geven voor het uitvoeren van de vijf basisfuncties voor lokale ondersteuning van vrijwilligerswerk	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 9A Sociale binding en participatie

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidssterrein 9B Preventie

Doel	Prestaties	
9B1 Inwoners zijn zo zelfredzaam mogelijk	9B1.1 Organiseren van een samenhangend aanbod van informatieverstrekking, advies en clientondersteuning	✓
9B2 Gezondheidsproblemen worden voorkomen	9B2.1 Uitvoeren van wettelijke taken basisgezondheidszorg	✓
9B3 Iedere Leidenaar heeft een gezonde en actieve leefstijl	9B3.1 Leidenaars hebben kennis van een gezonde en actieve leefstijl	✓
	9B3.2 Leidenaars gaan verantwoord om met genotmiddelen	✓
	9B3.3 Leidenaars hebben een gezond gewicht	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 9B Preventie

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidssterrein 9C Ondersteuning

Doel	Prestatie	
9C1 Integraal zorg en ondersteuning op maat	9C1.1 Organiseren toegang zorg en welzijn doormiddel van Sociaal wijkteams	✓
9C2 Mensen met een beperking zijn in staat zelfstandig te leven	9C2.1 Organiseren van een samenhangend en passend aanbod van algemene Wmo-voorzieningen	✓
	9C2.2 Organiseren van een samenhangend en passend aanbod van maatwerk Wmo-voorzieningen	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 9C Ondersteuning

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 9D Kwetsbare groepen

Doel	Prestatie	
9D1 Stabiele leefsituatie voor kwetsbare groepen	9D1.1 Uitvoering geven aan preventie en herstel t.a.v. verslaving en dak- en thuisloosheid	✓
	9D1.2 Uitvoering geven aan toeleiding naar zorg van mensen met verslavings- en psychiatrische problematiek en begeleiding van ex-gedetineerden en vreemdelingen in nood	✓
	9D1.3 Uitvoering geven aan opvang en huisvesting van kwetsbare groepen	✓
	9D1.4 Uitvoering geven aan beschermd wonen	✓
9D2 Verminderen van (de gevolgen van) huiselijk geweld	9D2.1 Uitvoering geven aan maatregelen die het voorkómen van geweld in huiselijke kring, het stoppen van geweld en het herstel van veiligheid in het huishouden of gezin bevorderen	✓
	9D2.2 Uitvoering geven aan opvang van slachtoffers van geweld in huiselijke kring	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 9D Kwetsbare groepen

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

10

Werk en inkomen

Werk en inkomen

<i>Programmanummer</i>	10
<i>Commissie</i>	Werk en Middelen
<i>Portefeuille(s)</i>	Energie, Werk en Inkomen en Cultuur Kanselijkheid, Jeugd en Onderwijs

De missie van het programma Werk en inkomen luidt:

De gemeente Leiden stimuleert haar inwoners om door werk zelfstandig in het bestaan te voorzien, bevordert maatschappelijke participatie en biedt waar nodig een financieel vangnet.

3.10.1 Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

Beleidssterrein Arbeidsparticipatie

In het afgelopen jaar is de taakstelling om asielstatushouders te huisvesten structureel verhoogd. Daarnaast is er een toename van alleenstaande minderjarige vreemdelingen en hebben we te maken met een nieuwe doelgroep namelijk gezinsmigranten. Om onze dienstverlening goed uit te blijven voeren is de formatie bij het team Leidse inburgering verhoogd. Door een tekort aan taaldocenten wachten inburgeringsplichtigen nu langer dan de vastgestelde termijn van 20 werkdagen op de start van taallessen. Inburgeringsplichtige jongeren maken steeds meer gebruik van het Taalschakeltraject Leiden-Den Haag. Dit is een traject waarbij jongeren worden opgeleid om toegang te krijgen tot het hoger onderwijs.

Beleidssterrein Maatschappelijke participatie en ondersteuning minima

Op 1 februari 2024 is het beleidsplan armoede 2024-2026 "Samen Sterker" vastgesteld door de gemeenteraad. In het beleidsplan hebben we de doelstelling opgenomen dat we zoveel mogelijk inwoners met lage inkomens en/of geldproblemen willen bereiken en hen optimaal gebruik willen laten maken van onze voorzieningen. Zo willen we de gevolgen van armoede verzachten en waar mogelijk mensen helpen om uit hun armoedesituatie te komen. Het uitvoeringsplan wordt momenteel geschreven en zal ter kennisname naar de raad worden verzonden als het is vastgesteld door het college. We verwachten dat dit na de zomer zal zijn. Verder nemen we dit jaar deel aan de landelijke pilot "Verminderen van ongewenste mijding van mondzorg vanwege financiële redenen", gecoördineerd door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Als onderdeel van deze pilot gaan gemeenten samen met het ministerie van VWS en overige partners aan de slag om langs vier verschillende oplossingsrichtingen te komen tot een verbeterde aanpak van het mijden van mondzorg. Deze richtingen zijn:

1. Verbeteren en optimaliseren van de inzet aan gemeentelijke regelingen die bijdragen aan het terugdringen van het mijden van mondzorg.
2. Onderzoeken of de mogelijkheden van de gemeentepolis nog beter benut kunnen worden door het vergroten van het bereik en gerichte dekking.
3. Het vergroten van het bereik door doelgroepgerichte voorlichting.
4. Het opzetten, versterken en benutten van een lokaal maatschappelijk netwerk.

Leidse sleutelpas

In 2024 wordt verder gewerkt aan het onderzoek naar de Sleutelpas in Leiden. Aanvullend op het uitgevoerde inhoudelijke haalbaarheidsonderzoek is gestart met een financieel haalbaarheidsonderzoek. De onderzoeken zullen duidelijk maken of er sprake zal kunnen zijn van een sluitende business case. Op basis van de uitkomsten kunnen politieke en financiële keuzes worden gemaakt bij het vaststellen van de kaderbrief.

Beleidssterrein Inkomensvoorzieningen

In december is de energietoeslag 2023 uitgekeerd aan inwoners die al in beeld zijn bij de gemeente met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum. Vanaf 2 januari kan deze energietoeslag individueel worden aangevraagd door iedereen die deze nog niet heeft ontvangen en er wel recht op heeft. De regeling loopt tot en met mei 2024. Vanaf maart 2024 kan de bijzondere bijstand voor energiekosten worden aangevraagd.

Beleidssterrein schuldhulpverlening

Geduceerden van de Toeslagenaffaire worden door de gemeente geholpen met brede ondersteuning op de vijf leefgebieden financiën, wonen, zorg, gezin en werk. De Belastingdienst geeft de namen van de kindgeduceerden niet door aan de gemeente. Kindgeduceerden ontvangen alleen een brief van de Belastingdienst waarin staat dat zij zich bij de gemeente kunnen melden voor hulp. In het najaar van 2023 hebben we dan ook kindgeduceerden benaderd via onze communicatiekanalen en er is een speciale webpagina op de website van de gemeente. Hierdoor hebben een aantal kindgeduceerden zich gemeld voor hulp. Ook de komende tijd gaan we de kindgeduceerden weer benaderen via onze communicatiekanalen. Daarnaast bespreken we met onze partners in de stad en de taskforce armoede wat zij kunnen betekenen om kindgeduceerden te bereiken om te bespreken of hulp nodig is. Dit omdat jongeren minder snel geneigd zijn om hulp te vragen van een gemeente door wantrouwen en slechte ervaringen met de overheid.

3.10.2 Doelenbomen

Beleidsterrein 10A Arbeidsparticipatie

Doel	Prestatie	
10A1 Leidenaren hebben werk en zijn daardoor minder uitkeringsafhankelijk	10A1.1 Inzetten van re-integratie en participatievoorzieningen	✓
	10A1.2 Aanbieden volwasseneneducatie	✓
	10A1.3 Inzetten dienstverlening voor jongeren, statushouders en migranten	✓
10A2 Mensen met loonwaarde onder het wettelijk minimumloon werken zo regulier mogelijk	10A2.1 Inzetten sociale werkvoorziening	✓
	10A2.2 Inzetten beschut werk	✓
	10A2.3 Inzetten loonkostensubsidie	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 10A Arbeidsparticipatie

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 10B Maatschappelijke participatie en ondersteuning minima

Doel	Prestatie	
10B1 Minima doen mee in de samenleving en raken niet in een sociaal isolement	10B1.1 Uitvoeren declaratieregeling en behandelen aanvragen overige participatie bevorderende voorzieningen	✓
10B2 Armoedebestrijding	10B2.1 Behandelen aanvragen individuele bijzondere bijstand en individuele inkomensvoorziening	✓
	10B2.2 Verstrekken (bijdrage in) premie Collectieve Ziektekostenverzekering Minima	✓
	10B2.3 Verstrekken tegemoetkoming kinderopvang op Sociaal Medische Indicatie	✓
	10B2.4 Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	✓
	10B2.5 Subsidies minimabeleid	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 10B Maatschappelijke participatie en ondersteuning minima

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 10C Inkomensvoorzieningen

Doel	Prestatie	
10C1 Leidenaren (18 t/m AOW-leeftijd) voor wie een financieel vangnet nodig is, ontvangen inkomensondersteuning	10C1.1 Behandelen aanvragen en beheer uitkeringen Participatiewet, loaw, loaz, Bbz- inkomensvoorzieningen	✓
	10C1.2 Uitvoeren fraudepreventie en opsporen uitkeringsfraude	✓
	10C1.3 Uitvoeren terugvordering en verhaal	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 10C Inkomensvoorzieningen

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 10D Schuldhelpverlening

Doel	Prestatie	
10D1 Het ontstaan dan wel escalatie van problematische schuldsituaties is voorkomen	10D1.1 Uitvoeren van vroegsignalering, preventieve maatregelen, stabilisatietrajecten en budgetbeheer	✓
10D2 Problematische schuldsituaties zijn beheersbaar gemaakt en (zo mogelijk) opgelost	10D2.1 Uitvoeren schuldhulpverlening	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 10D Schuldhelpverlening

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Hoofdstuk 4

4 Paragrafen

4.1 Plankosten

Beheersing plankosten

De huidige opzet van plankosten heeft tot doel plankosten zowel in de fase voor aanvraag voorbereidingskrediet (vh kaderbesluit) als na aanvraag voorbereidingskrediet (vh kaderbesluit) inzichtelijk te maken, teneinde de beheersbaarheid te waarborgen. Om dit blijvend te monitoren zijn er overzichten voor lijn- en projectmanagers om de uren en de euro's in te zien. Daarnaast zijn voor de plankostenteams personeelstarieven berekend en wordt de casuïstiek gevolgd op naleving van deze systematiek. Plankosten worden zo goed en sober mogelijk geraamd, bij de kosten wordt sluitende dekking aangegeven, er zijn heldere afspraken gemaakt tussen teams voor de inzet van capaciteit. Bij overschrijdingen van geraamde plankosten wordt een besluit tot aanvullende dekking gevraagd en de stand van het krediet plankosten in definitiefase wordt gevolgd. Monitoren, evalueren en bijsturen van plankosten is en blijft van essentieel belang voor optimale beheersing van projectkosten.

Plankosten krediet in definitiefase

In de bijgevoegde tabellen treft u de stand van het krediet plankosten in definitiefase. Dit krediet wordt gevoed door een jaarlijkse onttrekking aan de reserve bedrijfsvoering plankosten en is ingesteld vanuit het oogpunt van transparantie, monitoring en bewaking. Elk projectplan definitiefase waarbij voor plankosten in definitiefase een beroep wordt gedaan op het plankostenkrediet, wordt in een separaat collegevoorstel plankostenkrediet aangevraagd. Deze werkwijze is voor het bestuur een goede grondslag voor enerzijds een betere beheersing van plankosten en anderzijds voor prioritering van de projectenportefeuille. Ofwel: het bestuur geeft keer op keer bewust fiat aan het investeren van voorbereidingstijd in projecten en weet precies hoeveel geld hiermee gemoeid is.

Op het moment dat er een aanvraag voorbereidingskrediet (voorheen Kaderbesluit) wordt genomen, worden de plankosten meegenomen in de totale lasten van het project en vloeien de reeds gemaakte plankosten in één keer terug in de reserve. Indien een project geen doorgang vindt, kunnen de kosten uiteraard niet worden meegenomen in de totale projectkosten. In dat geval vindt er geen terugstorting plaats in de reserve en kan dat bedrag niet opnieuw beschikbaar worden gesteld. In beide gevallen zal het project na aanvraag voorbereidingskrediet (voorheen Kaderbesluit) worden afgerond en uit het krediet worden gehaald. Er resteert voor dit jaar nog een bedrag van circa € 699.046 voor de plankosten van nieuwe projecten in definitiefase (onderstaande tabel).

Omschrijving				Bedrag
Totaal beschikbaar tot en met 2023 via begroting				€ 8.556.000
Opnieuw beschikbaar gesteld t/m 2023				€ 7.021.021
Reeds afgesloten projecten in definitiefase in voorgaande jaren incl. 2023				-
				€ 10.342.065
				€ 5.234.956
2024 Begroting uit de reserve plankosten				€ 608.000
Totaal beschikbaar				€ 5.842.956

Projectomschrijving	Leids project of project Derden	B&W besluit	Uren tot kaderbesluit totaal	Begrote kosten tot kaderbesluit
Lopende projecten				
Diamantplein e.o.	Leids project	BW19.0333	1.610	165.000
Aanvullende uren Diamantplein e.o.	Leids project	BW20.0336	1.771	186.000
2e Aanvullende uren Diamantplein e.o.	Leids project	BW21.0073	400	42.000
Westerpoort (vh Paardenwei)	Leids project/derden	BW19.0486	2.770	283.925
Aanv. budget onderz. kn Westerpoort	Leids project/derden	RB 20.0134	0	32.348
Aanv. uren Westerpoort	Leids project/derden	BW21.0129	2.829	297.075
Aanv. budget onderz.kn. Westerpoort	Leids project/derden	BW21.0129	0	150.652
2e aanv. uren Westerpoort	Leids project/derden	BW22.0252	2.892	321.000
2e aanv. budget onderz.kn. Westerpoort	Leids project/derden	BW22.0252		79.000
3e aanv. Uren Westerpoort	Leids project/derden	BW22.0536	1.802	200.000
Bedrijventerrein Vlietzone midden	Leids project	BW21.0279	2.857	300.000
Bedrijventerrein Vlietzone midden onderzoekskn	Leids project	BW21.0279		15.000
Aanvullend verzoek Bedrijventerrein Vlietzone Midden	Leids project	BW23.0314		180.000
Herinrichting openbare ruimte Verbeekstraat	Leids project	BW21.0412	710	74.500
Onderz. kn. herinr. OR Verbeekstraat	Leids project	BW21.0412	0	6.000
Aanvullend verzoek Verbeekstraat	Leids project	BW23.0232		56.500
Herontw. Rivierenbuurt in Meerburg	Leids project	BW22.0030	3.248	341.000
gerevolveerd voor Herontw Rieviernbuurt in Meerburg en het krediet Plankosten definitiefase verhoogd	Leids project	2e techn wijz2023		-200.000
gerevolveerd voor Herontw Rieviernbuurt in Meerburg en het krediet Plankosten definitiefase verhoogd	Leids project	Slotwijziging 2023		-287.600
Onderz. Kn. Herontw Rivierenbuurt in Meerburg	Leids project	BW22.0030		219.000
Geb. visie Willem de Zwijgerlaan	Leids project	BW22.0290	3.018	335.000
Geb. visie Willem de Zwijgerlaan onderzoekskosten	Leids project	BW22.0290		75.000
Aanvull plankosten Willem de Zwijgerlaan	Leids project	BW23.0308		430.000
Aanvull plankosten Willem de Zwijgerlaan	Leids project	BW23.0308		100.000
Aanvull uren Willem de Zwijgerlaan	Leids project	BW23.0061	1.622	180.000
Aanvull budget onderz. Kn. Willem de Zwijgerlaan	Leids project	BW23.0061		20.000
Parkeergarage M Kavels	Leids project	BW22.0458	468	51.920
Onderzoekskosten Parkeergarage M Kavels	Leids project	BW22.0458		201.800
Parkeergarage M Kavels	Leids project	BW23.0119		-34.000
Herhuisvesting muziekeducatie en -programming	Leids project	BW22.0494	685	76.035
Onderz. Kn herhuisv muziekeducatie en -progr.	Leids project	BW22.0494		30.000
Aanvulling herhuisvesting Muziekeducatie en -programming	Leids project	BW23.0581		245.000
Nieuwe Stadswerf	Leids project	BW 23.0350		171.000
Volkstuinen Oostvlietpolder uren	Leids project	BW 23.0387		141.755
Aanvulling Parkeergarage M Kavels	Leids project	BW 23.0582		78.000
Totale onttrekking			26.681	€ 4.562.910
Resterende bedrag voor 2024				€ 1.280.046

Aanvraag onderweg, nog niet door college/raad besloten				
Projectomschrijving	Leids project of project Derden	B&W besluit	Uren tot kaderbesluit totaal	Begrote kosten tot kaderbesluit
Herinrichting Stationsplein en Stationsweg	Leids project			225.000
Geb. Visie Willem de Zwijgerlaan	Leids project/derden			356.000
Totaal aan aanvragen onderweg				581.000
Resterend voor nieuwe aanvragen				€ 699.046

Plankosten reserve

Bij de instelling van de reserve bedrijfsvoering plankosten, waaruit het krediet plankosten definitiefase is gedekt, is vastgesteld dat deze primair bedoeld is voor dekking van de plankosten van projecten in definitiefase en secundair voor het oplossen van knelpunten met betrekking tot het uitvoering van deze systematiek.

